

Ócsényi Perczel Mór Általános Iskola
7143 Ócsény, Perczel Mór utca 1.
Tel: 74/496-782
e-mail: amk.ocseny@altisk-ocseny.sulinet.hu
OM: 036345

Ikt.sz.: 1-2/2015.
Ügyintéző: Ósze Józsefné
Ügyintézés helye: Ócsény, Perczel u. 1.
Ügyintézés (módosítás) ideje: 2017.08.21.

HÁZIREND

Ócsényi Perczel Mór Általános Iskola

Ócsény, 2014-08-21

Ósze Józsefné
intézményvezető

Tartalomjegyzék:

1. Bevezető rendelkezések.

- 1.1. Jogi háttér
- 1.2. Alapelvek
- 1.3. A Házirend nyilvánossága
- 1.4. A Házirend elfogadásának, felülvizsgálatának és módosításának szabályai

2. A tanulókkal és a szülőkkal kapcsolatos szabályok

- 2.1. A tanulói jogviszony keletkezésének, megszűnésének szabályai, eljárási rendje
- 2.2. A tanuló, a szülő egyéni jogainak gyakorlásával kapcsolatos szabályok
- 2.3. A tanuló kötelességeinek teljesítésével kapcsolatos szabályok
- 2.4. A tanuló, szülő kollektív (közösségben gyakorolható) jogai
 - A tanulók közössége
 - A tanulók nagyobb csoportja és nagyobb közössége

3. Az iskolai munkarend szabályai

- 3.1. Általános eljárási szabályok
 - 3.1.2. A tanulók tantárgyválasztásával, annak módosításával kapcsolatos eljárási kérdések
 - 3.1.3. A napközis és tanulószobai foglalkozásokra vonatkozó szabályok; felvétel, eljárásrend
 - 3.1.4. A tankönyvtámogatás igénylése, a tankönyvrendelés eljárásrendje
- 3.2. Az intézmény létesítményeinek használatával kapcsolatos szabályok
- 3.3. A tanítás és a csengetés rendje
- 3.4. A tanulók közösségei
- 3.5. Választható egyéni és csoportos, tanórai és egyéb foglalkozások rendje
- 3.6. A számonkérések rendje
- 3.7. Tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó, javító, különbözeti, pótló) eljárási szabályai, magántanulói státusz
- 3.8. A tantárgyi, tanévi, részleges, vagy teljes felmentések eljárási szabályai
- 3.9. A hiányzások és késések igazolási rendje
- 3.10. A versenyeken való részvételtől adódó óralátogatási felmentés szabályai
- 3.11. A ruházat és az értékek rendje
- 3.12. A tanulók feladatai saját környezetük rendben tartásában, a tanítási órák, az iskolai rendezvények előkészítésében
- 3.13. A térítési díj, tandíj befizetésére, visszafizetésére vonatkozó rendelkezések
- 3.14. Az iskolai tanuláshoz nem szükséges dolgok behozatala az iskolába
- 3.15. A tanuló által előállított termék, dolog, alkotás vagyoni jogára vonatkozó díjazás szabályai

4. A tanulók jutalmazása, fegyelmező intézkedések, büntetések

- 4.1. A jutalmazás elvei, formái, rendje
- 4.2. Fegyelmező intézkedések és fegyelmi büntetések formái, rendje
- 4.3. A tanulókra vonatkozó fegyelmi eljárás és anyagi kártérítési felelősség szabályai

5. Egészségvédelmi, baleset megelőzési, védő, óvó előírások

6. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

7. Erdei iskola program

8. Közlekedésre nevelés az iskolánkban

1. Bevezető rendelkezések:

1.1. Jogi háttér

Az iskola működési rendjét a 2011. évi CXC. törvény - a nemzeti köznevelésről -, a 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről –, illetve a 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet – a tankönyvellátás rendje - szabályozza. A házirend – a megfelelő helyeken – a fenti jogszabályok szövegére hivatkozik. A jelen dokumentumban nem szereplő kérdésekben a fenti jogszabályok és az SZMSZ, illetve a helyi pedagógiai program vonatkozó rendelkezései szerint kell eljárni, figyelembe véve a diákjogi charta előírásait.

1.2. Alapelvek

- Az iskola házirendje alapvetően a diákokra vonatkozik, de érinti a tanárokat, az iskola vezetését és – inkább csak közvetve – a szülőket is.
- A házirend előírásai azokra az iskolai és iskolán kívüli, tanítási időben, illetve tanítási időn kívül szervezett programokra vonatkoznak, amelyeket a pedagógiai program alapján az iskola szervez, és amelyeken ellátja a tanulók felügyeletét.
- A diák iskolán, illetve iskolai rendezvényen kívüli magatartását a házirend nem szabályozza, azért (jogilag is) a szülő, illetve maga a diák felelős.
- Az intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulók általános iskolai képzésben vesznek részt. A házirendbe foglalt előírások célja biztosítani az iskola törvényes működését, az iskolai nevelés és oktatás zavartalan megvalósítását, valamint a tanulók iskolai közösségi életének megszervezését. A házirend állapítja meg a tanulói jogok és köteleességek gyakorlásával, valamint az iskola munkarendjével kapcsolatos rendelkezéseket.

1.3. A Házirend nyilvánossága

- A házirend egy példányát beiratkozáskor a szülőnek, tanulónak át kell adni. A házirendet az iskola honlapján is közzé teszi. Az iskola vezetése gondoskodik arról, hogy ez az intézmény területén bármikor könnyen elérhető legyen.

A házirend egy-egy példánya megtekinthető:

- az intézményvezetőnél
- az intézményvezető-helyettesnél
- az osztályfőnököknél
- a nevelői szobákban

Az újonnan elfogadott vagy módosított házirend előírásairól minden osztályfőnöknek tájékoztatnia kell:

- a tanulókat osztályfőnöki órán
- a szülőket szülői értekezleten.

A házirend rendelkezéseinek a tanulókra és a szülőkre vonatkozó szabályait minden év elején az osztályfőnököknek meg kell beszélniük:

- a tanulókkal osztályfőnöki órán
- a szülőkkal szülői értekezleten

A házirendről minden érintett tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől, helyettesétől, valamint az osztályfőnököktől, a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – előre egyeztetett időpontban. A házirend egy példányát az iskolába történő beiratkozáskor a szülőnek, át kell adni, továbbá annak érdemi változása esetén arról a szülőt, a tanulót tájékoztatni kell.

A házirend megtalálható az iskola honlapján is.

1.4. A Házirend elfogadásának, felülvizsgálatának és módosításának szabályai

- A házirendet az intézményi közösségek együttműködése hozta létre. A Házirendet a nevelőtestület fogadja el, s az intézményvezető hagyja jóvá. A házirend a jóváhagyást követően lép hatályba, a korábbiak ezzel egyidejűleg hatályukat veszítik.

- A házirend módosítását az intézményvezető és az érintett felek – diákközösség, szülői közösség, tantestület – kezdeményezhetik, utóbbiak az intézményvezetőhöz benyújtott beadványban.

A házirend módosításának eljárás rendje:

- A benyújtott módosítási javaslatot/javaslatokat megvitatják a nevelők közösségei, véleményüket eljuttatják az intézményvezetőhöz.

- A házirend módosításáról az intézményvezető beszerzi az szülői közösség, a diákönkormányzat véleményét.

- Az intézményvezető a tanulók, a nevelők, a szülők véleményének figyelembe vételével elkészíti a házirend módosításának végleges tervezetét.

- Az intézményvezető a végleges tervezethez beszerzi a diákönkormányzat és a szülői szervezet véleményét.

- A házirendet a nevelőtestület fogadja el

Ha szükséges a házirend módosítása, azt minden év szeptember 1-ig el kell végezni.

2. A tanulókkal és a szülőkkel kapcsolatos szabályok

2.1. A tanulói jogviszony keletkezésének, megszűnésének szabályai, eljárási rendje

A tanulói jogviszony a Nkt. 45.§ (2) alapján akkor jön létre, ha a tanuló tankötelessé válik. A tanulói jogviszony a Nkt. 50. § (1) alapján felvétellel, átvétellel keletkezik. A jogviszony létesítésénél érvényesülni kell a szabad iskolaválasztásnak.

A tanköteles tanuló iskolaérettségéről óvodai vagy nevelési szaktanácsadói szakvéleménnyel rendelkezik. Beírásra e szakvélemény alapján kerül sor, a kormányhivatal vagy a tankerület által közzétett időpontban. Tankötelezettségének teljesítését a beiratkozást követő tanév első napján kezdi meg, amelyet minden tanévben az oktatási miniszter tanév rendjéről kiadott rendelete tartalmaz. Tankötelezettsége annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló **16** éves korát betölti Nkt. 45.§. (3). A tankötelezettség teljesítésének ettől eltérő eseteit a Nkt. 45.§ (3.-4.-5.-6.) bekezdése tartalmazza.

Az intézményvezető dönt az intézmény ellátási területéről felvételét kérő tanuló felvételéről.

A döntéskor figyelembe veendő szempontok:

- az első évfolyamon indítható osztályok száma,
- az osztályonként engedélyezett maximális létszám.

Az intézményvezető a felvételtől történő döntése előtt összesíti az iskolai felvételt kérők számát, és összeveti azt a felvehető gyermeklétszámmal.

Kötelező a felvétel biztosítása azoknak a gyermekeknek, akik az iskola körzetébe tartoznak.

A felvételi kötelezettség teljesítése után a jelentkezések elbírálása az alábbi sorrend alapján történik:

- halmozottan hátrányos helyzetű a gyermek,
- testvére az adott intézmény tanulója,
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található,
- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,

- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől 1 kilométeren belül található

Ha az általános iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni.

A sorsolásra vonatkozó szabályok:

A sorsolás tisztasága érdekében az intézményvezető 3 tagú sorsolási bizottságot jelöl ki.

Sorsolás előtt a bizottság tagjai a meghívottak jelenlétében egyeztetik a jelentkezők névsorát a cédulákra írt nevekkal.

A sorsolási bizottság tagjai ezt követően a felvehető létszámnak megfelelő számú jelentkezőt sorsolnak ki.

A sorsolásról jegyzőkönyvet kell felvenni, mely tartalmazza legalább: a helyszínt, időpontot és a jelenlévőket, a jegyzőkönyv felvételének tárgyát (sorsolással érintett csoport, tanév stb.), a sorsolással kapcsolatban elhangzott tájékoztatást, hozzászólásokat, a sorsolással felvett nyert tanulók adatait.

A sorsolási jegyzőkönyvet a beiskolázási dokumentumok között kell megőrizni.

Az esetleges elutasításról az intézmény a tanulóval kapcsolatos döntését írásban közli a tanulóval, szülővel. A szülőnek a döntés ellen 15 napon belül jogában áll a NKt. 37. § (2) bekezdés alapján fellebbezni.

A tanulócsoporthoz sorolást, beosztást az általános szabályok szerint abba az osztályba végezzük, ahol alacsonyabb a tanulólétszám. Rendkívüli indokok alapján a szülő, osztályfőnök (ök) véleményének kikérésével, gondos mérlegeléssel ettől el lehet térni.

A tanulói jogviszony megszűnik:

- ha a tanulót másik iskola átvette
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja folytatni
- a tankötelezettség megszűnése után az iskola kérelem hiányában is megszüntetheti a tanulói jogviszonyt, ha a tanuló nem végezte el legalább a nyolcadik évfolyamot

A tanulói jogviszony megszűnését a tanulóval, a szülővel írásban kell közölni.

Az írásbeli határozatnak tartalmaznia kell a megszűnés indokát, a fellebbezés idejét, módját.

A tankötelezettség – a szülő választása alapján, az intézményvezető jóváhagyásával – magántanulónak is teljesíthető. Erről a NKt. 45.§. (5) bekezdése rendelkezik.

2.2. A tanuló, a szülő egyéni jogainak gyakorlásával kapcsolatos szabályok

A gyermek a tanuláshoz való jogát a tanulói jogviszony keretében gyakorolhatja. Tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanulói jogviszonnyal összefüggő jogok és köteleességek alanya a tanuló, de a tankötelezettséggel kapcsolatos tanulói kötelezettségek elmulasztásáért a szülő is felelős. A tanuló csak a tanév megkezdése után részesülhet az iskola által biztosított *kedvezményes étkeztetésben, tanszer-, illetve egyéb ellátásban*, illetve jogosult részt venni az iskola *szakköreinek, diáksport-egyesületének foglalkozásain* a NKt. 50.§ (1) - bekezdés alapján. Szülő kérése alapján tanulószobai, napközi otthonos, ill. gyermekétkeztetési *ellátásban részesülhet.*

Munkája érdekében osztályfőnöke, nevelője *segítségét kérheti*. *Témazáró dolgozatok* időpontját és témáját öt nappal hamarabb megtudhatja. Egy napon kettőnél több témazáró dolgozat írására nem kerülhet sor.

Nevelői felügyelettel *igénybe veheti* az iskolában rendelkezésre álló eszközöket, (számítástechnika terem eszközei), illetve tornatermet.

Joga, hogy tiszta, rendezett környezetben és tanteremben tanulhasson.

Az évente egy alkalommal megszervezett osztálykiránduláson részt vehet, a felmerülő költségek térítése ellenében.

A tanuló joga, hogy kérdéseire, javaslataira *érdemi választ kapjon*. Ezekben az ügyekben szaktanárához, osztályfőnökéhez, az intézményvezetőhöz és az iskola fórumaihoz fordulhat szóban és írásban egyaránt. A tanuló ugyanígy *kérhet tájékoztatást az őt megillető jogokról is*. Az érdemi választ a tanuló (vagy szülője) – indokolt esetben – írásban is kérheti. .

Kérelmére *független vizsgabizottság* előtt adhat számot tudásáról.

A tanár kötelessége segíteni a tanulók és a szülők jogainak érvényesítését. Feladatát a jogszabályok, az SZMSZ, a munkaköri leírása, illetve a helyi pedagógiai program előírásai alapján kell ellátnia. A tanulók, és a szülők jogainak érvényesítése viszont nem sértheti a tanárok, az iskola dolgozóinak méltóságát, emberi jogait, különös tekintettel a személyiségi és a jó hírnévhez való jogra. Ezek megsértése esetén az iskola vezetése haladéktalanul köteles intézkedni a jogsértés megszüntetése érdekében, a vétkessel szemben (fegyelmező) intézkedést és büntetőeljárást is kezdeményezhet.

A tanulás és az iskolában végzett munka a diák személyes felelőssége, melyet értékelni a tanárnak joga és kötelessége is. A szülőnek joga ezen *értékelést megismerni*, a tanár pedig jogosult a szülő értesítését kezdeményezni. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a *nevelők folyamatosan szóban és írásban tájékoztatják*. Szóban: családlátogatásokon, szülői értekezleteken, fogadóórákon, nyílt napokon. Írásban: a tájékoztató füzetben (ellenőrző könyvben), valamint a félévi és a tanév végi bizonyítványban.

Az iskola a tanulók *pályaválasztását* az alábbi módokon segíti: pályaválasztási szülőértekezletet tart; fogadja a középiskolák küldötteit, akik tájékoztatást adnak; lehetőséget biztosít, hogy a tanulók három esetben részt vehessenek a középfokú intézmények nyílt napjain (szülői igazolással), az iskolában rendelkezésre állnak a különböző tájékoztató anyagok. Az osztályfőnök, a szülővel és a tanulóval előre egyeztetett időpontban közösen kitölti a tanuló továbbtanulási lapját. A továbbtanulási lapokat az iskola továbbítja a középiskolákba.

A tanuló *egészségügyi ellátását, felügyeletét* az iskola a törvényi előírások alapján szervezi, amelyen minden tanuló köteles részt venni, a szülő hozzájárulásával. Az ellátásról az osztályfőnök, vagy felkért szakember ad tájékoztatás a tanulóknak. Az általános iskolai tanulók szülei az ellátásról előzetes felvilágosítást az ellenőrző könyvön keresztül, vagy külön értesítés formájában kapnak. Az egészségügyi vizsgálat tanítási időre is eshet, ilyenkor a vizsgálat idejére az iskola kíséretet, illetve felügyeletet biztosít.

A kötelező tanítási órákon, a kötelezően választandó és szabadon választható tanítási órákon, a választott foglalkozásokon és a szervezett iskolai programokon való megjelenés kötelező; a hiányzásokat igazolni kell.

Az iskola nem elkötelezett egyetlen vallás és világnézet mellett sem. Lehetővé teszi, hogy az érdeklődő tanulók egyházi jogi személy által *szervezett hit- és vallásoktatásban vegyenek részt az iskola épületében*.

Kiemelkedő tanulmányi munkáért, közösségi tevékenységért dicséretben, jutalomban részesülhet.

2.3. A tanuló kötelességeinek teljesítésével kapcsolatos szabályok

A gyermek tanuláshoz való jogának teljesülését a jogszabály a tankötelezettséggel garantálja, amelyből tanulói kötelezettségek is adódnak.

A tanuló kötelessége, hogy a tanár útmutatása szerint – a jogszabályban meghatározott kereteken belül *részt vegyen* környezete rendben tartásában, valamint – szükség esetén – a tanóra előkészítésében, majd az órai munka befejezésével kapcsolatos feladatok végrehajtásában.

Az iskola és a szülő közötti kapcsolattartás legfőbb eszköze az *ellenőrző könyv*. A tanuló ellenőrzőjét minden tanítási napon köteles magával hozni, a kapott érdemjegyet beírni-beírni és a szülővel aláírni. Egyéb bejegyzéseket a legrövidebb időn belül köteles aláírni, és ezt az osztályfőnöknek bemutatni.

Az ellenőrző könyv bejegyzéseit csak a tanár javíthatja, helyesbítheti.

Az iskola tanulói nevelőkkel közösen szerepet vállalnak az ünnepek, megemlékezések, rendezvények lebonyolításában, melyek időpontjait, valamint a szervezésért felelős osztályokat, nevelőket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg.

A tanuló kötelessége a *házi feladatok elkészítése*, a megfelelő felszerelés elhozása a tanórákra. A nevelők joga, hogy hiány esetén - a saját rendszere szerint – a megfelelő intézkedéseket megtegye.

2.4. A tanuló, szülő kollektív (közösségben gyakorolható) jogai

A tanulók diákköröket, *diákszervezeteket hozhatnak létre. Választó és választható lehet a diákképviselőbe*. Tevékenységük célja nem lehet az iskola pedagógiai programjával ellentétes, működési rendjüket írásba kell foglalni (szervezeti és működési szabályzat), ezt a nevelőtestület javaslata alapján az intézményvezető hagyja jóvá. A jóváhagyási eljárás során a tantestület azt vizsgálja, hogy a működés a jogszabályoknak és az iskolai szabályoknak megfelel-e, ezen előírásoknak nem mond-e ellent. A diákköröket, diákszervezeteket az iskola – a rendelkezésre álló keretek között támogatja.

A szülői szervezetnek (közösségnek) a NKt. 73.§ (1) – bekezdésében biztosított jogainak (véleményezési jog, illetve a tájékoztatáshoz való jog) gyakorlásával kapcsolatosan a tanulók nagyobb csoportját érintő kérdés az, amelyik legalább az egy évfolyamra járó tanulókat érinti.

A diákönkormányzat kötelező véleményezési joga szempontjából a tanulók nagyobb közösségének legalább az egy évfolyamra járó tanulók minősülnek.

Az iskolavezetés havonta – előre egyeztetett, rendszeres időpontban és helyen – a diákközösség képviselőinek rendelkezésére áll. Itt az aktuális kérdésekre azonnali választ ad, ha az ehhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Az előre bejelentett kérdések, problémák kezelésében igyekeznek az érintett, az illetékes részvételét is biztosítani. Ez a fórum az érdekegyeztetés egyik színtere is.

Az érdekegyeztetés keretében a tanulókat közvetlenül érintő kérdésekben az iskolavezetés kikéri a diákönkormányzat véleményét, illetve javaslatát a tantestületi döntések előkészítő szakaszában. Ennek módja, formája az eldöntendő problémához alkalmazkodik.

Az iskolában évente egy alkalommal *diákközgyűlést* szervezünk, amelyen a diákönkormányzat működését és a tanulói jogok érvényesülését tekintjük át. Ennek időpontját az intézményvezető – az éves munkatervben – határozza meg. Rendkívüli diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője vagy az intézményvezető, illetve rajtuk keresztül diákcsoportok vagy a tantestület vagy a szakmai munkaközösségek kezdeményezhetnek. A diákközgyűlés tartalmát, programját a diákönkormányzat, az iskolavezetés és a tantestület igényei szerint kell összeállítani. A diákközgyűlés megrendezéséért, a diákok mozgósításáért

a diákönkormányzat felelős; ennek keretében az osztályok számára minimális képviselőt írhat elő. A diákközgyűlésen az iskola minden tanulója részt vehet.

A diákközösség – az iskola vezetésével és a tantestülettel egyeztetve – *egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönt*. Az időpontot a tantestület az éves munkatervben határozza meg. A program szervezési elveiről, fő tartalmi kérdéseiről – a diákközösség előterjesztése alapján – a tantestület dönt. A döntés alapja csak a jogszabályoknak, az iskola belső szabályainak való megfelelés, beleértve a pedagógiai programot is. A programért – szervezőként és rendezőként – a diákönkormányzat felelős. Az egyes rendezvények finanszírozási feltételeiről diákönkormányzat és az iskolavezetés megállapodik.

Az intézményvezető vagy helyettese a szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról félévente tájékoztatja a szülői szervezet választmányi ülésén. Az osztályfőnökök tájékoztatási kötelezettségüknek a szülőértekezleteken tesznek eleget.

3. Az iskolai munkarend szabályai

3.1. Általános eljárási szabályok

Az iskola és a tanár a diák nevelésében, oktatásában módszertani felelősséget visel, ezeket másra nem ruházhatja át. E felelősség azonban nem csorbíthatja a szülőnek a neveléshez való elsődleges jogát, és nem csökkenti ebből adódó felelősségét sem. Ha a tanuló szerint az iskola – intézményesen vagy tanár, esetleg más felnőtt által – érdekeit megsértette, akkor érdekei védelmében, az érdeksérelem orvoslására a következő fórumokhoz fordulhat akár szóban, akár írásban:

- osztályfőnök,
- intézményvezető,
- diákönkormányzat,
- diákközgyűlés.

Ha a tanuló vagy szülője úgy véli, hogy a tanuló jogviszonyával kapcsolatos *jogai* sérültek, akkor ezek *orvoslására* – a jogszabályi előírások szerint – elsősorban az osztályfőnökhöz, vagy az intézményvezetőhöz fordulhat. Ilyen esetben az intézményvezető köteles az érintetteknek minden szükséges jogi tájékoztatást megadni, a jogorvoslati joguk gyakorlását segíteni. A jogsérelem kezelése az iskola bármely pedagógusánál kezdeményezhető.

Az iskolahasználók kérdéseiket a szülői közösségen, a diákönkormányzaton, a diákközgyűlésen keresztül tehetik fel, ami garanciát jelent arra, hogy a kérdés az illetékeshez eljut. A kérdezett 30 napon belül köteles érdemi választ adni. Ha a választ a kérdező másodsorra sem fogadja el érdeminek, akkor egyeztetést kezdeményez.

Joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon *véleményt nyilváníthasson* minden kérdéstről, a nevelő és oktató tanár munkájáról, tanulmányait érintő kérdésekről. A véleménynyilvánítási jog – a tanév során folyamatosan – szintén a szülői közösségen, a diákönkormányzaton, a diákközgyűlésen keresztül gyakorolható.

A tanítás nélküli munkanapok felhasználása az iskolai programok szerint történik alapvetően a pedagógiai program céljainak megvalósítására. Ezek terhére kell megszervezni a tantestület számára előírt nagyobb feladatok elvégzését, valamint a diákok által felhasználható egy tanítás nélküli munkanapot.

Az ellenőrző hivatalos dokumentum, az iskola és a szülői ház kapcsolattartásának eszköze, az adatok kitöltése szeptember 15-ig történjék meg. A kitöltésért a tanuló, annak ellenőrzéséért az osztályfőnök a felelős. A tájékoztató beírásokat a szülővel alá kell íratni, a szülői üzenetet az osztályfőnöknek be kell mutatni, amiért a tanuló felelős.

Az intézmény belső tájékoztatását szolgálják az iskolai hirdetőtáblák. Plakátot és hirdetményt kifüggeszteni a hirdetőtábla felelőse és a tanítók, tanárok jogosultak. Más hirdetést csak az intézményvezető vagy helyettese engedélyével szabad kitenni.

3.1.2. A tanulók tantárgyválasztásával, annak módosításával kapcsolatos eljárási kérdések

Első osztályban a szülő írásbeli nyilatkozatban választhatja gyermeke számára a nemzetiségi német nyelv vagy az angol nyelv oktatását. A jelentkezés nyolc évre szól; amennyiben a szülő a döntését meg kívánja változtatni, azt az első tanévben október 1-ig írásban kérheti. Ettől eltérő eseteket a 20/2012. EMMI rendelet 13.§.-14. §- a szabályozza.

Első évfolyamon beiratkozáskor a szülőnek nyilatkoznia kell, hogy erkölcsen vagy hittan oktatást választja-e gyermeke számára. Valamelyik választása kötelező.

A pedagógiai programban ismertetett óratervek szabadon szervezhető óráin való tanulói részvételhez, a szülő a beiratkozáskor hozzájárul, és tudomásul veszi az ezzel járó jogokat és kötelezettségeket.

Az iskola – a szülő, illetve a tanuló igénye alapján – tanórán kívüli foglalkozásokat szervez, melyek körét a pedagógiai programban rögzítette. A tanórán kívüli foglalkozásokat tanévre lebontva a munkaterv tartalmazza. A tanulók jelentkezése önkéntes, de a jelentkezett tanulók számára a foglalkozás kötelezővé válik.

3.1.3. A napközis és tanulószobai foglalkozásokra vonatkozó szabályok; felvétel, eljárásrend

A napközi otthonba, tanulószobai foglalkozásokra történő felvétel a szülő kérésére történik. A napközi otthonba tanévenként előre minden év májusában, illetve az első évfolyamon a beiratkozáskor kell jelentkezni. A tanulószobai foglalkozásokra a tanév első hetében lehet jelentkezni. Indokolt esetben a szülő tanév közben is kérheti gyermeke napközi otthoni, tanulószobai elhelyezését. Az iskola a napközi otthonba, tanulószobai foglalkozásokra minden HHH-s és HH-s, valamint felügyeletre szoruló tanulót felvesz. Amennyiben a napközis csoportok, a tanulószobai csoport létszáma meghaladná a köznevelési törvényben előírt létszámot, a felvételi kérelmek elbírálásánál előnyt élveznek azok a tanulók, akiknek mindkét szülője dolgozik, akik nehéz szociális körülmények között élnek, akik felzárkóztatást igényelnek. Nemleges döntés esetén a szülő fellebbezéssel élhet az intézményvezetőnél. Kérelemre a magántanuló is felvehető napközibe, illetve tanulószobai foglalkozásokra.

A napközis ellátás az utolsó tanítási óra után kezdődik, és 16⁰⁰ óráig tart. Szülői kérésre ez az idő meghosszabbítható. A napközi után egy nevelő a bejáró gyerekeket összegyűjti, kikíséri a buszhoz, majd megvárja, míg felszállnak.

Azokat a tanulókat, akik a tanulószobai foglalkozásokon nem tanulnak, az alapvető viselkedési szabályokat nem tartják be, akadályozzák társaikat a tanulásban, az első írásos figyelmeztetés után az intézményvezető eltiltja a tanulószobai foglalkozások látogatásától. Erről a szülőt írásban értesíti. Külön elbírálás alapján a tanuló visszakerülhet a tanulószobai foglalkozásokra; ehhez a nevelők többségének egyetértése kell. Szükség esetén a tanóra kezdetéig nevelői ügyeletet tartunk.

A tanítási szünetekben munkanapokon, igény esetén összevont ügyelet működik (minimum 10 fő). Kevesebb jelentkező esetén az intézményvezető dönt a felügyeletről. Nyári szünetben csak akkor üzemelhet a napközi, ha folyamatosan 10 tanuló igényli, akiknek mindkét szülője dolgozik.

Napközis foglalkozásokról írásos szülői kérelem alapján a napközis nevelő engedheti el a tanulót. Rendszeres eltávozásra az intézményvezető-helyettes ad engedélyt, az osztályfőnök javaslata alapján.

A napközis csoportokban a napközis nevelő által választott felelősök működnek. A felelősök feladatait a napközis csoport vezetője határozza meg.

3.1.4. A tankönyvtámogatás igénylése, a tankönyvrendelés eljárásrendje

A 1265/2017. (V. 29.) Korm. határozat értelmében a 2017/2018. tanévben az ingyenes ellátás bevezetése egy ütemben történik meg az 5–8. évfolyam tanulói és a középiskola 9. évfolyama számára.

A tankönyvrendelés eljárásrendje a következő: tantárgyanként és osztályonként történik a tankönyvek kiválasztása és beírása az intézményvezető-helyettes által kiadott tankönyvrendelési jegyzékbe. Ennek összeállítására – a központi jegyzék kiadásától számítva – legalább két hét áll rendelkezésre.

A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tennie, hogy azt a szülők megismerjék. A tankönyvrendelés elkészítésénél a szülői szervezet a tankönyvek grammban kifejezett tömegére tekintettel véleménynyilvánítási joggal rendelkezik. A szülői szervezet és a DÖK – az intézményvezető kérése alapján – véleményezi a tankönyvrendelés diákoknak szóló jegyzékét.

- A tankönyvrendelést minden év április utolsó munkanapjáig el kell készíteni a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus információs rendszeren keresztül.
- A tankönyvrendelés módosítható minden év június 15-éig, de a módosítás csak darabszám lehet.
- A pótrendelés határideje minden év szeptember 15, csak osztálylétszám változása esetén lehetséges.
- A tankönyvárúsítás ideje az új tanévet megelőző augusztus utolsó hete, vagy szeptember első napja. Helye: az iskola felső tagozatos épülete. A szülőket írásban, hirdetőtáblán kifüggesztve illetve iskolánk honlapján keresztül értesítjük a tankönyvárúsítás időpontjairól és helyéről.
- A köznevelési törvény alapján az állam által biztosított ingyenes tankönyveket-a munkafüzetek kivételével- az intézményvezető az iskola könyvtári állományába veszi, dokumentálása a könyvtári szabályzatnak megfelelően történik. Az ingyenesen biztosított tankönyvek begyűjtését minden tanév végén az osztályfőnökök, szaktanárok végzik.
- Az iskolától kölcsönzött tankönyv elvesztése, megrongálásával okozott kárt a tanulónak (szülőnek) az iskola részére meg kell téríteni. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembevételével az intézményvezető határozza meg. Nem kell megtéríteni a rendeltetésszerű használatból származó értékcsökkenést
- A könyvtárból kölcsönzött tankönyvekkel a tanuló, illetve szülője a tankönyvekből való tanulmányok végeztével, illetve, ha tanulói jogviszonya megszűnik, köteles elszámolni. Amennyiben a tanuló (illetve szülője) a tankönyvvel elszámolni nem tud, kártérítésre kötelezett.

- Minden tanév végén az osztálytanítók és az osztályfőnökök írásban értesítik a szülőt a következő tanévben szükséges füzetekről, taneszközökről, tanulmányi segédletekről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.

3. 2. Az intézmény létesítményeinek használatával kapcsolatos szabályok

Az iskola minden tanulójának lehetősége van az iskola épületeinek igénybevételére:

- nyitvatartási idő alatt
- felnőtt felügyeletével
- a helyiségek rendjének, tisztaságának megőrzésével
- a berendezés és a rendelkezésre álló eszközök védelmével
- tűz – baleset – és munkavédelmi szabályok betartásával

Az egyes létesítmények használata:

Iskola

A felsős iskola épületében szorgalmi időben hétfőtől péntekig reggel 7 óra 30 perctől, délután 16 óráig van felügyelet. A titkárság folyamatosan reggel 7 óra 30 perctől délután 16 óráig tart nyitva tanítási szünetben is. Az alsó iskola épületében szorgalmi időben hétfőtől péntekig reggel 7 órától délután 16 óráig van felügyelet. A fentiekől való alkalmi eltérésről – az intézményvezető javaslata alapján – a tantestület dönt. Az iskola szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon zárva tart. Tanítási szünetekben az iskola ügyeleti rend szerint tart nyitva, melyet az intézményvezető határoz meg.

A kerékpárral közlekedők (a baleset megelőzése érdekében) az udvaron tárolják a kerékpárt, és rendezetten a tárolókba támasztják, lehetőség szerint lezárlják. Távozáskor az utcán szállnak fel. A kerékpárok biztonságos (lezárt) tárolásáért a szülő a felelős.

A tanulók a tanítási idő alatt az iskola épületét nem hagyhatják el, kivételes esetben az ügyeletes nevelő adhat engedélyt a távozásra.

A termekben a benti cipő használata kötelező. A tanulók általában a kijelölt osztálytermükben vagy a foglalkozás szerinti teremben tartózkodnak (testnevelés, technika, informatika, ének, német). Reggel és a tanórák közötti szünetekben a tanulóknak (megfelelő időjárás esetén) az udvaron kell tartózkodniuk, rossz idő esetén az osztályban, folyosón. Ezt mindenkor az ügyeletes nevelő dönti el. Ha az udvaron tartózkodnak a tanulók, akkor a bevonulás sorakozás után történik, az ügyeletes nevelő felügyelete alatt.

A máshol tartott órákra a kijelölt helyen sorakoznak a csoportok, a nevelő kíséretében mennek a szaktanterembe.

Számítástechnikai, audiovizuális eszközök, szemléltető, kísérleti, sporteszközök, szerszámok csak nevelői irányítással használhatók.

Nevelői szobában, intézményvezetői vagy más irodában tanuló csak felnőtt jelenlétében tartózkodhat.

A wc-t, mosdót a tanuló köteles rendeltetésszerűen használni.

Az utolsó óra után a tanulóknak az osztályt elhagyni

- a tisztaság ellenőrzésével
- a székek feltételével
- az ablakok becsukásával
- a villany lekapcsolásával
- a váltócipők rendben hagyásával lehet. Ezért az utolsó órát tartó nevelő a felelős.

A tanítási időn túl az iskola udvarát, tornatermét, termeit, berendezését csak szervezett programok keretében – szakkör, előkészítő, osztály, DÖK, sportprogram – nevelői felügyelettel használhatják tanulóink.

A szakkörök és előkészítők programjain szülői hozzájárulással és osztályfőnöki egyetértéssel vehet részt a tanuló.

Iskolai szünidők alatt igény esetén (legalább 10 fő) az iskola napközis felügyeletet szervez, mely kijelölt helyszínen nevelői programszervezéssel, étkeztetéssel működik.

A tanítási órákat, délutáni foglalkozásokat zavarni, a nevelőt vagy a tanulót óráról, foglalkozásokról kihívni tilos. A szülők a gyermeküket a bejáratig kísérhetik, illetve ott

várhatják meg. A szülők a tanítás zavartalansága érdekében a nevelőket és a tanulókat, csak a tanórák közötti szünetekben kereshetik fel. A tanítási órák látogatására csak a tantestület tagjai, az intézményvezető vagy az általa felkért szakemberek és a gyakorlatot végző hallgatók jogosultak. A tanítási órákat a szülők csak nyílt napok alkalmával látogathatják.

Az intézményvezető vagy az iskolavezetés egyik tagja a tanítás megkezdésétől 16 óráig az iskolában tartózkodik. A vezetők távolléte esetén - a vezetői felelősség átruházásával – az adott programért felelős pedagógusok felelnek a rendért, a tanulók biztonságáért.

Szülők és vendégek engedéllyel vagy rendezvényre szóló meghívás alapján tartózkodhatnak az iskola épületében.

Az intézmény területén, illetve épületében a szervezett iskolai foglalkozásokon kívül a tanulók saját illetve szüleik felelősségére tartózkodhatnak.

Tornaterem:

A tornaterem használatát az év elején kialakított rend szabályozza. A testnevelés órák órarendi beosztás alapján, a délutáni foglalkozások (sportfoglalkozások), egyéb programok kialakított délutáni rend szerint folynak. A tornateremben csak tornacipőben lehet tartózkodni.

A foglalkozáshoz szükséges eszközök ki – és visszakapcsolása a foglalkozásvezető felügyelete mellett történik.

A tornaterem épülete zárt, melybe csak a felnőtt ajtónyitásra és annak felügyelete alatt mehetnek be a tanulók.

Szaktantermek:

Zárt termek, melyekbe a nevelővel együtt mehetnek be a tanulók, és jelenlétükben tartózkodhatnak ott. A szaktantermekbe csak az órára szükséges eszközöket vihetik be a tanulók.

Ebédlő:

A gyerekek három étkezés közül választhatnak. Tízórai, ebéd, uzsonna.

A tanulók a tantermekben a helyükön ülve tízóraiznak. A tízórai szünetben a tanulóknak nincs lehetőségük az udvari játékokra (foci, kosár stb.).

Az ebédeltetés 11⁴⁵ órától folyamatosan tart 14¹⁵ óráig. A tanórákat, és az egyéb foglalkozásokat úgy kell megszervezni, hogy minden tanulónak legalább fél órája legyen a nyugodt ebédelésre. Az alsósok nevelői felügyelettel, a felsősök önállóan érkeznek. Ebédelésre beosztás alapján van lehetőség. Az ebédelés rendjét a tanév elején a tanulói órarendek ismeretében az intézményvezető-helyettes készíti el. Ettől eltérni csak kivételes esetekben az osztályfőnök engedélyével lehet (pl.: betegség, utazás). Ebédelés alatt a kabátok, táskák az előtérben rakhatók le. Az ebédlőben csak az étkezők tartózkodhatnak.

Az uzsonnát a napközisek az osztályaikban fogyasztják el.

A konyha területére belépni tilos!

3.3. A tanítás és a csengetés rendje

A tanulók becsengetéskor az órára felkészülten legyenek bent a teremben, kivéve ott, ahol ezt a terem rendje másként szabályozza. A tanóra rendjét a szaktanár szabja meg, és ezt a rendet a tanulók kötelesek betartani.

Az iskolában tartózkodó gyermekek felügyeletét az alsó tagozat épületében reggel 7 órától, a felső tagozat épületében 7³⁰-tól biztosítja az iskola a tanítás végéig, illetve a tanórán kívüli foglalkozások idejére. Az iskolába a tanulóknak reggel 7 óra 30 perc és 7 óra 45 perc között kell megérkezniük.

A tanítási órák és óráközi szünetek általános rendje a következő:

1. óra: 8⁰⁰ - 8⁴⁵
2. óra: 9:00 -9:45 alsó tagozat épületében: 8⁵⁵ - 9⁴⁰
3. óra: 10⁰⁰ – 10⁴⁵
4. óra: 11⁰⁰ – 11⁴⁵
5. óra: 12⁰⁰ – 12⁴⁵
6. óra: 13⁰⁰ - 13⁴⁵

A páros órák a tanítás végén tömbösítve is tarthatók, az intézményvezető előzetes engedélyével.

3. 4. A tanulók közösségei

Az osztályközösség: az azonos évfolyamra járó, közös tanulócsoportot alkotó tanulók osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség élén – mint pedagógusvezető – az osztályfőnök áll. Az osztály tanulói maguk közül – az osztály képviselőjére, valamint közösségi munkájuk szervezésére – az alábbi tisztségviselőket választják meg: osztálytitkár, osztálytitkár helyettes. Ők képviselik az osztályt a diákönkormányzat vezetőségében.

A diákkörök: az iskolában a tanulók igényeinek, érdeklődésének kielégítésére, a demokrácia, a közéleti felelősségre nevelés érdekében diákkörök működhetnek. A diákkör lehet: szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, művészeti csoport, sportcsoport stb. A diákkörök létrehozására javaslatot tehet az intézményvezetőnek az adott tanévet megelőző tanév végéig bármely tanuló, szülő, nevelő, illetve a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség. A javasolt diákkörök létrehozásáról minden tanév elején – az adott lehetőségek figyelembe vételével – a nevelőtestület dönt. A diákköröket nevelő, szülő, vagy az intézményvezető által felkért nagykorú személy vezeti. Diákkört önkéntes alapon létrehozhatnak – a szülők írásbeli engedélyével – az iskola tanulói is. Az így létrehozott diákkörök munkáját – a diákkör által felkért – nagykorú személynek kell segítenie. A diákkör megalakulását az intézményvezetőnek kell jelenteni, és a diákkör helyszínét, idejét és egyéb feltételeit vele egyeztetni kell. A felnőtt segítő személyével kapcsolatosan be kell szerezni az intézményvezető egyetértését. A diákkörökbe a tanulóknak a tanév elején kell jelentkezniük, és a diákkör tevékenységében a tanév végéig lehetőségük van részt venni.

Az iskolai diákönkormányzat: a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, véleményük kinyilvánítására, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Erre szervezett keretek között a DÖT gyűléseken és a diákközgyűlésen van lehetőség. Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az osztályokban megválasztott küldöttekből, valamint a diákkörök képviselőiből álló vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az intézményvezető által megbízott nevelők segítik. Az iskolai diákönkormányzat képviselőjét az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelők látják el. A diákönkormányzatot megillető javaslattételi, véleményezési, és egyetértési jog gyakorlása előtt a diákönkormányzatot segítő nevelőknek ki kell kérni az iskolai diákönkormányzat vezetőjének véleményét.

Az iskolai diákközgyűlés: a tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma a diákközgyűlés. Tanévenként legalább egy alkalommal össze kell hívni. A diákközgyűlést minden tanév tavaszán a DÖT titkár hívja össze. Az iskolai diákközgyűlésre minden osztálynak joga van 5 fő képviselőt küldeni. A diákközgyűlésen az intézményvezető tájékoztatást ad az iskolai élet egészéről, az iskolai munkaterről, beszámol az iskola házirendjében meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól. A tanulók által feltett kérdésekre a témában kompetens nevelő ad választ. A tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről a diákküldött számol be.

3.5. Választható egyéni, csoportos, tanórai és egyéb foglalkozások rendje

Az intézményben az alábbi választható foglalkozások működnek, illetve működhetnek: napközis foglalkozások, igény esetén tanulószoba, szakkör, énekkar, diáksportkör, tanulmányi - és sportversenyek, kulturális rendezvények, középiskolai előkészítők, nyelvvizsga előkészítő, DÖK programok, stb. A választható csoportos, tanórai és egyéb foglalkozásokat az iskola nevelői (illetve az intézményvezető által megbízott felnőtt) 13⁰⁰-17⁰⁰ között szervezik meg. Az ettől eltérő időpontokról a szülőket előre értesíteni kell. A választható csoportos, tanórai és egyéb foglalkozások idejéről, helyéről évente a nevelőtestület dönt, felmérve az igényeket és lehetőségeket. Az éves munkaterv rögzíti az adott tanítási évben meghirdetett egyéb foglalkozásokat, azok időpontját, a foglalkozást tartó nevelő nevét. Az egyéb foglalkozásokra való tanulói jelentkezés – a felzárkóztató foglalkozások, valamint az egyéni foglalkozások kivételével – önkéntes, de a jelentkezett tanulók számára a foglalkozás kötelezővé válik. A jelentkezés a foglalkozást meghirdetett nevelőnél történik.

A tanulók a délutáni foglalkozásokra csak a megadott időpontban érkezhettek, ellenkező esetben felelősséget nem tudunk vállalni értük.

Tanulóinknak lehetőségük van levelezős versenyeken is részt venni, melynek szervezését a nevelők vállalják.

Napközi otthon, tanulószoba: a törvény előírásainak megfelelően – ha a szülők igénylik – tanítási napokon az 1 – 8 évfolyamokon napközi otthon, vagy az 5 – 8 évfolyamokon tanulószoba működhet. A napközi otthoni és a tanulószobai ellátás folyamatos.

Szakkörök: A tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. A lehetőségeknek, igényeknek megfelelően a tantestület dönt a működésükről. A szakkör vezetését nem iskolai dolgozó is elvállalhatja, intézményvezetői engedéllyel. A foglalkozások időtartama heti egy óra, mely tömbösítve is tartható. Jelentkezés a szülő beleegyezésével (ellenőrzőben jelzi), az osztályfőnök tudtával lehetséges.

Középiskolai előkészítők: Általában matematika és magyar tantárgyakból szerveződik, a 8. osztályban. Időtartama 20 óra.

Énekkar: Szorgalmi időben, heti egy órában szerveződik. A tanulók kiválasztásáról a karvezető dönt.

Iskolai sportkör: A tanulók tanórán kívüli sporttevékenységét a testnevelő tanárok szervezik, biztosítva a tanulók mozgásigényének kielégítését, illetve az iskolai, iskolán kívüli sportversenyekre való felkészítést. A tanulók részvétele ingyenes. Versenyek idején az intézményvezető felmentést ad a tanórákon való részvétel alól. Tanulóink számára minden évben szervezett úszásoktatást biztosítunk egy-egy osztály számára.

Felzárkóztató foglalkozások: általában matematikából és magyarból szerveződnék, heti egy-egy órában. Célja: az alapkészségek fejlesztése, felzárkóztatás. A felzárkóztató foglalkozásokra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a nevelők jelölik ki.

Differenciált fejlesztést biztosító foglalkozások: 1-3 fő számára szervezett foglalkozás, 1-4. évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére Nkt.27.§(5) alapján.

Tehetség kibontakoztatása, hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása: heti 1 alkalom Nkt. 27.§ (5) alapján.

Egyéni foglalkozás: heti 2 alkalommal vehet részt az a tanuló, aki második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot Nkt. 27.§ (6) alapján.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók: a tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik. Az iskolán kívüli versenyekről a nevelők folyamatosan tájékoztatják a tanulókat. Felkészítés igény szerint történik. Vannak közöttük ingyenesek, és fizetősök.

Szabadidős foglalkozások: a szabadidő hasznos és kulturált eltöltése céljából a nevelők szabadidős programokat szervezhetnek az igények és a szülők anyagi lehetőségeinek figyelembe vételével. A szülők kérésére a nevelők segítenek a kirándulások, erdei iskola megszervezésében.

A *hit-és vallásoktatást* az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak szervezhetnek. A részvételről a szülők döntenek. Az iskola köteles helyet és időt biztosítani a foglalkozások megtartására.

A kötelező és nem kötelező egyéb foglalkozások, amennyiben a heti időkeret terhére szerveződnek, a tanulók számára ingyenesek.

A nevelőtestület gondoskodik a tanulók testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről, a nevelési-oktatási intézménybe történő belépéstől a nevelési-oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a pedagógiai program részeként kötelező, a nevelési-oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt.

Az intézmény által szervezett a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó iskolán kívüli rendezvényeken (táborokban, kirándulásokon, erdei iskolában, stb.) tanulóinktól elvárjuk a fegyelmezett, kulturált magatartást, az iskolai rendezvényekre általában vonatkozó szabályok betartását. Akik ezeket megsértik, a tevékenységből kizárhatók.

A szándékosan vagy gondatlanságból bekövetkező károkat az okozónak – fegyelmi felelősségre vonás mellett – meg kell térítenie.

3.6. A számonkérések rendje

Az tanulók tudását szóbeli, vagy írásbeli formában kérik számon a nevelők.

A tanév során témazáró dolgozatok, röpdolgozatok, illetve a tanév végén év végi felmérők, szóbeli, vagy írásbeli vizsgák, minimum-mérések, alapkészség mérések írathatók. Egy tanítási napon az osztályközösség csak két, a tanmenetben betervezett témazáró dolgozatot írhat, melynek időpontját lehetőség szerint egy héttel, de legkésőbb az előtte lévő órán a nevelők közlik. Írásbeli feleleteket, témazáró felmérőket, dolgozatokat két héten belül értékelni kell (kivételt képeznek a következő esetek: a pedagógus betegsége, illetve a szünetek ideje). A szóbeli felelést helyettesítő (röpdolgozat), a napi tananyagot számon kérő írásbeli kötelezettség, korlátozás nélkül íratható. Értékelésének súlya a szóbeli feleletével azonos.

A felelés: a tanuló szóban számot ad a tananyag elsajátítási szintjéről. Értékelése egyszeres súlyozású érdemjeggyel történik. A tanulónak minden órán számítania kell arra, hogy ismereteit a szaktanár számon kéri. Minden olyan számonkérési forma előfordulhat, amellyel a tanuló országos méréseken, felvételi vizsgákon találkozhat. A számonkérés a tananyagnak csak azon részére terjedhet ki, amely a tanórán már korábban szerepelt. A számonkérés egyik fő célja, hogy hatékonyabb munkára serkentsen.

Vannak olyan tantárgyak, ahol a tanulók által bemutatott gyakorlatok, általuk készített alkotások vagy munkadarabok kerülnek értékelésre.

Az első osztálytól a második osztály félévéig szóvegesen értékeljük a tanulók tudását. A második osztály végétől a nyolcadik osztály végéig az értékelés érdemjegyekkel történik. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli értékelés kíséri.

3.7. Tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó, javító, különbözeti, pótló) eljárási szabályai, magántanulói státusz

Az osztályozó-, javító-, különbözeti-, tanulmányok alatti-, és pótló vizsgákat a 20/2012. EMMI rendelet 64. § alatti előírások szerint szervezi az iskola.

Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki legfeljebb három tantárgyból kapott a tanév végén elégtelen osztályzatot. A javítóvizsgák időpontját az intézményvezető jelöli ki, augusztus 15 - 31-ig terjedő időszakban. A vizsga időpontjáról a vizsgázókat két héttel előtte írásban értesíteni kell. Az értesítés az intézményvezető-helyettes feladata. A vizsgák nem nyilvánosak, és csak indokolt esetben ismételhetők meg. A javítóvizsgán az a tanuló kap elégséges osztályzatot, akinek a teljesítménye eléri a tantárgy minimum követelményének 85%-át.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) az 51. § (6) bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga – a b) pontban meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni. Osztályozó vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni; osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Az intézményben szervezett tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó, javító, különbözeti) tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az érvényes kerettanterv alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

A tanterv követelményrendszerének értelmezésében és részletezésében az adott osztályban tanító szaktanárok nyújtanak segítséget a vizsgára jelentkezett tanulóknak.

Ők adják át a szóbeli tételsorokat vagy témakör-listákat is a tanulónak.

Az osztályozó vizsga letételének engedélyezését a tanuló az intézményvezetőnek címzett kérvényben kérheti, melyet a szülőnek is alá kell írnia. A kérvénynek tartalmaznia kell az osztályozó vizsga kérelmének indoklását (felmentés, tartós távollét, mulasztás, stb.)

Pótló vizsgát tehet az a tanuló, aki neki fel nem róható okból kifolyólag marad távol a vizsgáról.

A tanuló szülői kérésre tankötelezettségének magántanulóként is eleget tehet. A magántanulóra vonatkozó szabályokat, eljárásrendet a 20/2012. EMMI rendelet 75.§ - a határozza meg:

Ha a tanuló - a szülő kérelme alapján - a tankötelezettségének magántanulóként kíván eleget tenni, és az iskola intézményvezetőjének megítélése szerint a tanulónak ez hátrányos, akkor az erre irányuló kérelem benyújtásától számított öt napon belül az iskola intézményvezetője megkeresi a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Az iskola intézményvezetőjének a döntéshez minden esetben be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. A gyermekjóléti szolgálat tizenöt napon belül köteles megküldeni véleményét.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján magántanulóként tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az iskola intézményvezetője köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt a magántanuló kötelezéseiről és jogairól. A magántanuló az intézményvezető előzetes engedélyével vehet részt a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon. A magántanuló kérelemre felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra.

Az iskola köteles gondoskodni a tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatának megállapításáról akkor is, ha szakorvosi vélemény alapján otthoni ellátás keretében részesül tartós gyógykezelésben, és emiatt magántanulóként folytatja tanulmányait.

Az évfolyam megismétlése - kivéve, ha a tanuló betöltötte a tizenhatodik életévét és nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát - nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola intézményvezetője köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

3.8. A tantárgyi, tanévi, részleges, vagy teljes felmentések eljárási szabályai

A tanuló testnevelés alól felmentést kap, ha szakorvosi nyilatkozattal igazolja ennek indokoltságát. A szaktanár a szülő írásbeli kérése alapján, indokolt esetben egy-egy órára felmentést adhat. A szülő a gyermek érdekében írásban kérheti, hogy a felmentés idején a tanuló, ha első vagy utolsó óráról van szó, tanórakedvezményt kapjon.

A szaktanár javaslatára, az iskola kérésére, a szülő beleegyezésével vegyen részt a tanuló az illetékes nevelési tanácsadó szakvizsgálatán, és az erről kapott megerősítő szakvélemény alapján kaphat részleges tantárgyi felmentést.

A részképesség zavarok esetén a törvény lehetővé teszi, hogy a tanuló egyéni fejlesztésben részesüljön; részben, vagy egészben felmentést kapjon a számonkérés alól. Ezt az engedményt jogszabályi felhatalmazás alapján az intézményvezető adhatja meg, az illetékes nevelési tanácsadó vagy a szakértői bizottság szakvizsgálata alapján. További felmentés akkor adható, ha a tanácsadó által meghatározott időpontokban a tanuló a felülvizsgálatokon részt vesz. Az iskola a továbbiakban is a javaslat alapján jár el.

Az iskola gyógypedagógust alkalmaz, így az SNI-s tanulók normál közösségben történő fejlesztése a törvényi előírások szerint folyik.

3.9. A hiányzások (és késések) igazolási rendje 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 51.§ (1)-(10). bekezdés.

Az iskolai mulasztásokat a mulasztást követő egy (tanítási) héten belül (a félév végi hiányzás esetén legkésőbb a félév utolsó tanítási napján) az ellenőrzőben igazolni kell. A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha a szülő a tanuló távolmaradását előzetesen írásban bejelentette, vagy a szülő a mulasztást utólag igazolta. A szülő - egy tanév folyamán - gyermekének három nap hiányzást igazolhat. Ez alól mentesítést – indokolt esetben – az

intézményvezető adhat. Ha a gyermeket a szülő 1-2 órától szeretné elkérni, azt a szaktanár engedélyezheti. 1-3 napi távolmaradást az osztályfőnök, három napon túli távolmaradást az intézményvezető engedélyezheti. A tanuló a betegségét orvosi igazolással igazolhatja. A hiányzás hivatalos kikérő bemutatásával is igazolható. Mulasztás esetén az igazolást az osztályfőnöknek kell bemutatni. A tanuló mulasztott óráinak számát – több vonatkozásban is – jogszabály korlátozza.

Az iskola kéri a szülőket, hogy a tanuló hiányzásáról haladéktalanul értesítsék az osztályfőnököt.

Ha a tanuló igazoltan iskolai ügy, rendezvény, elfoglaltság (például iskola által meghirdetett, támogatott verseny, diáknap szereplés stb.) miatt marad távol a tanórától, foglalkozástól, akkor hiányzása nem mulasztás. A napló hiányzási rovatába a távolmaradás okát kell bejegyezni.

Az állami nyelvvizsgát és az azt megelőző tanítási napon történő felkészülést iskolai elfoglaltságnak ismerjük el. Ez a kedvezmény – a tanév során – egy nyelv egy-egy vizsgarészére csak egyszer vehető igénybe.

Aki a mulasztását nem igazolja, annak hiányzása igazolatlan. Az első alkalommal történő igazolatlan mulasztás esetén az iskola a jogszabályokban meghatározott módon jár el. Az első igazolatlan mulasztás esetén az intézményvezető értesíti, a szülőt, a gyermekvédelmi felelőst. Ha a tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, az intézményvezető értesíti a szülőt, a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot. Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a harminc órát, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, a szülőt.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri az ötven órát, az intézményvezető értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes gyámhatóságot.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

- a) az Nkt.5.§ (1) bekezdés b) - c) pontjában meghatározott pedagógiai szakaszban a kétszázötven tanítási órát,
- b) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Ha a tanuló valamilyen okból előre láthatóan távol marad az iskolától, akkor kérjük, hogy azt a szülő előzetesen az ellenőrzőben jelentse be az osztályfőnöknek. A megfelelő időben beérkezett bejelentésre az osztályfőnök visszajelez és – szükség esetén – felhívja a szülő figyelmét a várható jogkövetkezményekre. Az ilyen hiányzás természetesen igazolt. A mulasztásából, hiányzásából adódó elmaradásának pótlásáért alapvetően maga a tanuló felelős. A pótlás módjáról a szaktanár – kérésre – tájékoztatja a tanulót, ez azonban nem sértheti a tanulócsoporthoz más tagjainak tanuláshoz való jogát. A szaktanár a tanév vagy a félév elején ismerteti a félév végi, illetve az év végi értékelés feltételeit, ennek keretében azt, hogy az elmulasztott beszámolás miként pótolható.

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, késik, amit igazolnia kell. A késések ideje összeadódik. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás idejét, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. A tanuló késés esetén sem zárható ki a tanórától.

3.10. A versenyeken való részvételből adódó óralátogatási felmentés szabályai

A versenyeken résztvevő tanulók a versenykiírásnak megfelelően kapnak felmentést a verseny napján történő óralátogatás alól. Ahol erről a versenykiírás nem rendelkezik, a tanóra látogatás alól a következő szempontok szerint adható mentesség:

- Meghívásos versenyek esetén, ahol tanulmányi munkájuk alapján a diákok iskolánkat képviselik, a verseny napján kapnak mentességet.
- Az iskolai szervezésű versenyek esetén a résztvevők a 5-6. óra látogatása alól kaphatnak felmentést.
- A fenti kategóriákba be nem sorolható versenyek esetén és egyedi esetekben szaktanári kérésre az intézményvezető dönt a felmentés időtartamáról.

3.11. A ruházat és az értékek rendje

A tanuló öltözékét maga választja meg, de öltözete nem veszélyeztetheti saját vagy mások testi épségét, illetve a vagyonbiztonságot. A tanórákon és foglalkozásokon ezek jellegének megfelelő öltözetben és a megfelelő felszereléssel kell részt venni.

Az iskola épületében a tanulók szorgalmi idő alatt használjanak váltócipőt. Ettől eltérő döntést a nevelőtestület hozhat.

Iskolai ünnepeken a lányok fehér blúzban és sötét (lehetőleg kék vagy fekete) aljban (nadrágban), a fiúk fehér ingben és sötét (lehetőleg kék vagy fekete) nadrágban jelenjenek meg. Ilyen ünnepek: tanévnyitó, október 23, március 15, ballagás, tanévzáró.

Mindenki maga felelős a saját értékeiért, de ügyel társai tulajdonára is.

3.12. A tanulók feladatai saját környezetük rendben tartásában, a tanítási órák, az iskolai rendezvények előkészítésében

Az iskola épületeit, helyiségeit rendeltetésüknek megfelelően kell használni. Az iskola helyiségeinek használói felelősek:

- az iskola tulajdonának megóvásáért, védelméért,
- az iskola rendjének, tisztaságának megőrzéséért,
- társaik felszerelésének és személyes tárgyainak megóvásáért.

A hetesi megbízást az osztály valamennyi tanulója köteles ellátni. A hetesi megbízás alkalmanként egy hét. Hetente két tanuló látja el ezt a feladatot, akiket az osztályfőnök bíz meg, s munkájukat a megbízás végén az osztályközösséggel együtt értékeli.

A hetes feladatai:

- A hetes teendőit 7³⁰-tól az utolsó tanítási óra befejezéséig látja el,
- Egy héten keresztül ügyel az osztály által használt terem rendjére, tisztaságára,
- Nevelői irányítással gondoskodik a terem szellőztetéséről,
- Az ügyeletes nevelőnek jelenti, ha érkezésükkor rendellenességet tapasztalt,
- Gondoskodik krétáról és letörli a táblát nedves szivaccsal, locsolja a virágot – ha kell,
- Kiüríti a szeméttartót, figyelmezteti társait, hogy tegyék fel széküket, padjukat hagyják rendben
- Számba veszi és jelenti a hiányzó tanulókat, az órát tartó tanárnak,
- Becsengetés után 5 perccel jelenti a titkárságon (irodában, tanáriban), ha az órát tartó tanár nem érkezett meg a terembe,
- Csoportbontás esetén a hetes feladatainak ellátására a szaktanár csoportfelelőst bízhat meg.

Egyéb felelősök:

Az egyes tanítási órákon – a tanulók önkéntes jelentkezése alapján – különféle tantárgyi felelősök segítik a tanórai munka lebonyolítását, a tanulók felszerelésének és házi feladatának ellenőrzését, az órához szükséges eszközök biztosítását. A felelősök feladatait – a fent meghatározott keretben – a szaktanár határozza meg.

Ügyeletesek:

A nevelők mellett gyermekügyeletesek dolgoznak. A jelentkezés önkéntes alapon történik. Az ügyeletesek feladataikat az ügyeleti rend szerint látják el. Az ügyeletesek munkáját a megbízott nevelő és a mindenkori ügyeletes nevelő értékeli és összegzi.

A hetes, a gyermekügyeletes, illetve a felelős feladatainak elmulasztásáért csak a hetes, a gyermekügyeletes, illetve a felelős vonható felelősségre.

Az egyes tanórán kívüli iskolai rendezvények előkészítésében, lebonyolításában, lezárásában a rendezvény megszervezéséért felelős tanulóközösség tagjainak közre kell működniük. A tanórán kívüli iskolai rendezvényekért felelős tanulóközösségeket az iskolai munkaterv tartalmazza.

A tanulóközösségek feladata tantermük és a folyosó díszítése, a közösségi munka „nyilvántartása”.

3.13. A térítési díj, tandíj befizetésére, visszafizetésére vonatkozó rendelkezések

Az intézményben a térítési díj és a tandíj meghatározása a hatályos jogszabályok alapján, valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Térítési –és Tandíjszabályzata alapján kerül meghatározásra

- Az intézményvezető határozata alapján készített számla tartalmazza a befizetési határidőt, a befizetés módját. A számla kiállítása előtt a tanuló a számlázási címet írásban megadja a számlát kiállítónak.

- A térítési díj, valamint a tandíj befizetésére kötelezett tanuló jogviszonyának megszűntetése esetén az intézményvezető 5 napon belül tájékoztatja a gazdasági ügyintézőt/gazdasági szervezetet a befizetések nyomon követése, illetve a számla ügyintézése érdekében. Esetleges számla stornózáshoz az eredeti számlát a tanulónak vissza kell adnia.

- Az előre kiállított számla alapján a gazdasági ügyintéző/szervezet nyomon követi a befizetéseket és a befizetési határidő elmulasztása esetén tájékoztatja az intézményvezetőt. Az intézményvezető írásban, a határidő kitűzésével felhívja a törvényes képviselőt, illetve a nagykorú tanulót a fizetési kötelezettség teljesítésére, egyúttal figyelmezteti a jogkövetkezményekre.

3.14. Az iskolai tanuláshoz nem szükséges dolgok behozatala az iskolába

Mobiltelefonok, Walkman-ek, MP3, stb. lejátszók használata az iskolában tilos, kivéve azokat a rendhagyó eseteket (pl. szereplés, osztályprogram), amikor a nevelő engedélyezi. Amennyiben ezeket a tárgyakat a tanuló tanórán, szünetekben használja, a nevelő elveszi; azokat csak a szülő kaphatja vissza. Rendkívüli esetekben (egyedi elbírálás alapján) a szülő írásos kérelmére az intézményvezető a tanulónak is visszaadhatja azokat.

A tanuló köteleességteljesítéséhez nem szükséges (érték) tárgyakért az iskola nem tud felelősséget vállalni (pl.: nagy értékű tárgyak, ékszerek, pénz).

3.15. A tanuló által előállított termék, dolog, alkotás vagyoni jogára vonatkozó díjazás szabályai

A nevelő- oktató munka folyamán, az iskola alapanyagaiból elkészített termékeket, tárgyakat (technika órán előállított dolgok) tanév végén a tanulók ingyenesen haza vihetik.

A pedagógiai munka folyamán keletkező speciális termékek (pl. Anyák napi ajándék stb.) a tanuló, a család tulajdonába kerülnek.

4. A tanulók jutalmazása, fegyelmező intézkedések, büntetések

4.1.A jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

A tanulók egyéni elismerésének, jutalmazásának iskolai formái:

Szaktanári dicséret:

- helyi versenyeken való részvételért, alapos, gondos felkészülésért;
- pluszmunka az órai anyag kiegészítéséhez;
- felelősi munkáért

Napközis nevelői dicséret:

- folyamatos példamutató szorgalom, magatartás, közösségi munka esetén

Osztályfőnöki dicséret:

- helyi versenyeken elért 1-3 helyezéért (szaktanári kezdeményezésével);
- területi versenyeken elért 1-3 helyezéért (szaktanár kezdeményezésével);
- sikeres alapfokú nyelvvizsgáért (szaktanár kezdeményezésével);
- ünnepélyeken való szereplésért, vagy szervezésért
- versenyek, játékok szervezéséért, részvételért (DÖT vezető, szervezők kezdeményezésével)
- osztályban vállalt közösségi munkáért
- levelezős versenyeken elért 1-3 helyezéért (szaktanári kezdeményezésével)

Intézményvezetői dicséret:

- területi (1. hely), megyei (1-10. hely), országos versenyen (1-20. hely) elért helyezéért
- tartós közösségi munkáért, szervezésért, és magatartásért (DÖT, osztályfőnök javaslatára)
- levelezős versenyek (1-10. hely)
- adható három osztályfőnöki dicséret után – osztályfőnöki kezdeményezésre (megkapja a 4.-ket, de vele együtt az intézményvezetőit is.

Nevelőtestületi dicséret:

- A verseny színvonalától függően nevelőtestületi megbeszélés alapján
- tanév végén adható nevelőtestületi dicséret szövege:
 - a) Példamutató magatartásáért, szorgalmáért, kiemelkedő tanulmányi eredményéért nevelőtestületi dicséretet kapott. (csak egy tantárgyi négyese lehet)
 - b) Példamutató szorgalmáért, kiemelkedő tanulmányi eredményéért nevelőtestületi dicséretet kapott. (magatartása négyes, egy tantárgyi négyese van)

A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

- az a nyolcadikos tanuló, aki nyolc éven át kiemelkedő tanulmányi eredményt ért el (nem volt egy négyese sem), magatartása nyolc éven át példamutató, oklevelet és tárgyjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át; és bekerül az iskola díszkönyvébe.

Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak. Az iskola szintű versenyek első három helyezettje oklevelet, könyv- és egyéb jutalmat kap. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkáért, valamely jó cél érdekében közösen kifejtett erőfeszítésért, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösség (osztály, énekkar, diákkör stb.) csoportos jutalmazásban részesíthető.

A tanuló tanulmányi, kulturális, sport vagy más területen elért külső elismerését, jutalmazását igyekszünk – a megfelelő keretek között – az iskolai közvélemény tudomására hozni.

Az iskolához kapcsolódó (például alapítványi) elismerések, jutalmak átadásához ünnepi kereteket kínálunk.

A dicséreteket írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

4.2. Fegyelmező intézkedések és fegyelmi büntetések

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelességeit szándékosan vagy gondatlanul megszegi (tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, a házirend előírásait megszegi, igazolatlanul hiányzik) fegyelmező intézkedésben részesíthető. Az intézkedés az adott cselekmény súlyához igazodik. A tanulót büntetésként az osztályból kiküldeni tilos.

A fegyelmező intézkedések formái:

Szóbeli vagy írásbeli szaktanári figyelmeztetés:

- sorozatosan hiányzik a felszerelés
- rendszeresen nincs házi feladat
- tanórai fegyelmet rendszeresen megszegi
- tanóráról több esetben elkészik
- tanóráról engedély nélkül távozik
- ha a tanórán mással foglalkozik

Szóbeli vagy írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés:

- szünetekben, órák előtt, az intézményhez tartozó valamennyi épületben való viselkedésért (szaktanár, ügyeletes nevelő javaslatára)
- engedetlenség, tanári utasítások figyelmen kívül hagyása miatt
- verekedésért, lopásért, trágár beszédért
- hamisítás miatt, mások személyiségi jogainak megsértéséért
- többszöri igazolatlan mulasztásért
- az iskola területének engedély nélkül történő elhagyásáért

Szóbeli vagy írásbeli intézményvezetői figyelmeztetés: adható három osztályfőnöki figyelmeztetés után – osztályfőnöki kezdeményezésre.

Nevelőtestületi figyelmeztetés: adható három intézményvezetői figyelmeztetés után, egyedi elbírálás alapján súlyos törvényszegésnél.

Eltiltás: különböző rendezvényekről, kirándulásról, versenyről, stb., a szaktanár, vagy osztályfőnök elbírálása alapján.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek: agresszió; a másik tanuló megverése, bántalmazása; az egészségre ártalmas szerek - dohány, szeszesital, drog – iskolába hozatala, fogyasztása, terjesztése; szándékos károkozás;

az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése; ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek. Az elmarasztalást írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A rongálást a tanuló köteles jelenteni. A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozás esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető (Nkt. 59. § (1)-(2). bekezdés). A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az intézményvezető határozza meg.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás során (írásbeli fegyelmi határozattal) fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárást (tanár kezdeményezése alapján) az intézményvezető indítja meg a kötelességszegést követő 30 napon belül, kivételt képez az az eset, amikor a kötelességszegés ténye nem derül ki azonnal. A fegyelmi eljárás lefolytatása előtt az intézményvezető köteles felhívni a szülő figyelmét az egyeztető eljárás lehetőségéről. A fegyelmi eljárás rendjét és a büntetés formáit jogszabály írja elő. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 56.§, 57.§, 58.§, 59.§

A fegyelmi eljárás során a következő fegyelmi büntetések szülehetnek:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben az intézménynek jogellenesen kárt okoz, akkor neki (illetve a törvényes képviselőjének) a törvényben meghatározottak szerint kell helytállnia. (20/2012.(VIII.31) EMMI rendelet 61§).

5. Egészségvédelmi, baleset-megelőzési, munkavédelmi, védő, óvó előírások

Az osztályfőnök minden tanév kezdetekor ismerteti az osztályába járó tanulókkal az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, felhívja figyelmüket az iskola épületeinek és tárgyainak használata során felmerülő veszélyforrásokra, valamint a saját és a társaik egészségét, testi épségét veszélyeztető, és ezért tiltott magatartásformákra. Az osztályfőnök az ismertetés tartalmát dokumentálja, az ismertetés tényét a diák az aláírásával elismeri.

A különösen veszélyes helyiségekben (szertárak) a diák csak felnőtt felügyelete mellett tartózkodhat.

Veszélyhelyzet, baleset észlelése esetén minden iskolahasználó és alkalmazott köteles azonnal intézkedni. A tanuló, szülő értesítse a legközelebbi pedagógust, alkalmazottat. A tanulót ért balesetről értesíteni kell az intézményvezető-helyettest, aki az esetről jegyzőkönyvet vesz fel.

Az iskola – a törvény által előírt módon és gyakorisággal – biztosítja a tanulók megelőző jellegű iskola-egészségügyi orvosi vizsgálatát, az iskolafogászati alapellátást. Az iskola egészségnevelési programjának részeként a védőnő prevenciós munkát is végez a tanulók körében.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős a szociális helyzetből, vagy fizikai-élettani állapotból származó mentálhigiéniai problémák megoldásában is segítséget nyújt a diáknak és a szülőnek. Fogadó óráiról és elérhetőségéről minden tanév elején írásban tájékoztatja a szülőket. Az iskolában jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi és családsegítő feladatokat ellátó fontosabb intézmények elérhetőségeit.

Házilag készített (például bemutatásra szánt) eszközt üzembe helyezni, használni csak felelős tanár jelenlétében szabad.

A törvényi előírásoknak megfelelően a diáknak joga van az egészséges és biztonságos környezethez, kötelessége a saját és mások egészségének védelme. Ezért a diákok nem lehetnek kitéve a testi és lelki egészségüket veszélyeztető egészségkárosító hatásoknak. Az iskolában és az iskolai rendezvényeken nem dohányozhatnak, nem fogyaszthatnak szeszesitalt, nem birtokolhatnak, és nem használhatnak tudatmódosító szereket. E szabályok megsértése esetén az iskola, illetve a képviselőjében eljáró pedagógus fegyelmező intézkedést alkalmazhat, illetve fegyelmi vagy akár büntetőjogi eljárást kezdeményezhet.

Tilos az iskolába a saját vagy mások testi épségét veszélyeztető anyagot, tárgyat hozni, viselni. Veszélyes tárgynak minősülő szűrő, vágó eszközök, robbanószerkezetek, petárda illetve kábítószer tanulónál történő megtalálása esetén az iskolavezetés a rendőrségen keresztül szabálysértési eljárást is kezdeményezhet.

A mindennapos testedzést az iskola – a változó szervezeti környezetben – az órarendi testnevelési órákkal, a tömegsport és a szakági foglalkozásokkal, valamint a sportnappal és a kirándulásokkal biztosítja. A tanulók a tornateremben csak felnőtt felügyeletével tartózkodhatnak. A testnevelés órákon, sportfoglalkozásokon sportfelszerelést kell viselniük, valamint nem hordhatnak balesetveszélyes ékszereket. Ha a tanuló visel ilyen ékszereket, azt a nevelő utasítására sem veszi le, az okozott balesetért a tanuló, illetve nagykorú képviselője a felelős; a baleset minden következményét (anyagi, erkölcsi) köteles viselni.

A tanuló köteles az iskola vagyontárgyainak; az oktatás során rábízott felszerelési tárgyainak, taneszközöknek, műszereknek az állagát megőrizni.

A tantermet az osztály tanulói csak tiszta, tanulásra, tanításra alkalmas állapotban hagyhatják el.

Gondatlanságból eredő kár esetén a tanuló a kárt köteles megtéríteni.

6. Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

Matematika

1. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint.
Közös tulajdonság felismerése, megnevezése.
Több, kevesebb, ugyanynyi fogalmának helyes használata.

Számтан, algebra

Számok írása, olvasása (20-as számkör).
Számok helye a számegyenesen.
Számszomszédok értése.
Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása (20-as számkör).
Matematikai jelek: +, -, =, <, > ismerete, használata.
Összeadás, kivonás szóban és írásban (20-as számkör).
Egyszerű szöveges feladat (nem önálló olvasás alapján) értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal.
Páros és páratlan számok megkülönböztetése (20-as számkör).

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.

Geometria

Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
A test és a síkidom megkülönböztetése.
Tájékozódási képesség, irányok ismerete.
A hosszúság, az űrtartalom és az idő mérése.

2. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint.
Állítások igazságtartalmának eldöntése.
Közös tulajdonság felismerése, megnevezése.
Több, kevesebb, ugyanynyi fogalmának helyes használata.

Számтан, algebra

Számok írása, olvasása (100-as számkör).
Helyi érték fogalma.
Számok helye a számegyenesen.
Számszomszédok értése.
Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása.
Számok képzése, bontása helyi érték szerint.
Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, () ismerete, használata.
Összeadás, kivonás, szorzás, osztás szóban és írásban.
Szorzótábla ismerete a száz-as számkörben.

A műveletek sorrendjének ismerete.
Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal.
Páros és páratlan számok megkülönböztetése.
Egyjegyű és kétjegyű számok megkülönböztetése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.

Geometria

Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
A test és a síkidom megkülönböztetése.
Tájékozódási képesség, irányok ismerete.
A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése.
A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
Átváltások szomszédos mértékegységek között.

3. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.

Számtan, algebra

Számok írása, olvasása (2000-es számkör).
Helyiérték, alaki érték, valódi érték fogalma 2000-es számkörben.
Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).
Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítás hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása a 2000-es számkörben.
Fejben számolás száz-as számkörben.
A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben.
Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete.
Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás, osztás egyjegyű számmal írásban.
Műveletek ellenőrzése.
Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése
A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek.
A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, hl, g, t, másodperc.
Átváltások szomszédos mértékegységek között.
Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög felismerésük, jellemzőik.

A test és a síkidom közötti különbség megértése.
Kocka, téglatest, felismerése.
Négyzet, téglalap kerülete.

Valószínűség, statisztika

Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.

4. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.

Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.

Számтан, algebra

Számok írása, olvasása 10 000-es [20000-es] számkörben.

Helyi érték, alak érték, valódi érték fogalma 10 000-es [20000-es] számkörben.

Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).

Törtök a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtök megnevezése, előállítás rajzzal, színezéssel.

Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es [20000-es] számkörben.

Fejben számolás száz-as számkörben.

A szorzótábla biztos ismerete a 100-as számkörben.

Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete.

Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.

Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egy- és kétjegyű számmal írásban.

Műveletek ellenőrzése.

Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés.

Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.

Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.

A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek.

A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc.

Átváltások szomszédos mértékegységek között.

Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög felismerésük, jellemzőik.

A test és a síkidom közötti különbség megértése.

Kocka, téglatest, felismerése, jellemzői.

Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítás rajzzal, színezéssel.

Négyzet, téglalap kerülete, területe.

Valószínűség, statisztika

Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése.

Táblázat adatainak értelmezése.

Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.

5. évfolyam

A természetes számok halmaza, a tízes számrendszer ismerete, számok írása, olvasása, összehasonlítása.

Műveletek elvégzése, ellenőrzés, műveleti sorrend ismerete, zárójelek alkalmazása.

Egész számok, negatív számok ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása.

Törtszám, racionális szám fogalmának ismerete, törtekkel végzett műveletek elvégzése. (szorzás és osztás „csak” egészszámmal)

Számegyenes használata, koordináta-rendszer ismerete

Mérés a gyakorlatban; mértékegységek (hosszúság, terület, űrtartalom, tömeg, idő), mérőeszközök használata; becslés.

A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel Szög másolása, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése.

Kerület és terület mérése, mértékegységeinek ismerete, átváltása.

Téglatest felszínének, térfogatának számítása.

6. évfolyam

A természetes számok halmaza, a tízes számrendszer ismerete, számok írása, olvasása, összehasonlítása.

Műveletek elvégzése, ellenőrzés, műveleti sorrend ismerete, zárójelek alkalmazása.

Egész számok, negatív számok ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása.

Törtszám, racionális szám fogalmának ismerete, törtekkel végzett műveletek elvégzése.

Számegyenes használata, koordináta-rendszer ismerete.

Mérés a gyakorlatban; mértékegységek (hosszúság, terület, űrtartalom, tömeg, idő), mérőeszközök használata; becslés.

Osztó, közös osztók, többszörös, közös többszörösök keresése. Oszthatósági szabályok megfigyelése.

A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel.

A százalék fogalmának megismerése, egyszerű számítási feladatok elvégzése.

Háromszögek, négyszögek, sokszögek tulajdonságainak ismerete.

Kerület és terület mérése, mértékegységeinek ismerete, átváltása.

Téglatest felszínének, térfogatának számítása.

Tengelyes tükrözés végzése, tengelyes szimmetria tulajdonságainak ismerete.

7. évfolyam

Az egész számok és a racionális számok fogalmának ismerete, alpműveletek helyes sorrendű elvégzése.

Műveletek egész kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak használata feladatmegoldásban.

Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása.

Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók ismerete, egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata.

Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldási módszereinek használata. Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére.

A lineáris függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).

Háromszögek szögei és oldalai közötti összefüggések ismerete és alkalmazása. Négyszögek belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések ismerete.

Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése.

Egybevágósági transzformációk és középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete.

A négyszögek több szempont szerinti összehasonlítása, csoportosítása, tulajdonságainak ismerete.

8. évfolyam

Az egész számok és a racionális számok fogalmának ismerete, alpműveletek helyes sorrendű elvégzése.

Műveletek egész kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak használata feladatmegoldásban. Számolás normálalakokkal.

Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása.

Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása.

Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldási módszereinek használata.

A lineáris függvény, az abszolútérték függvény, a másodfokú függvény, a fordított arányosság függvényének ismerete (tulajdonságok, grafikon).

A Pitagorasz-tétel

Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése, felszínének és térfogatának számítása. Mértékegységek ismerete, átváltása. A forgáskúp, a gömb felismerése. Térszemlélet fejlődése.

Fizika

7. évfolyam

Erőhatás, erő, gravitációs erő, a súly, súrlódási erő, hatás-ellenhatás, Egyensúly. Forgatónyomaték Energia, energiaváltozás, energiamegmaradás. Munkavégzés, munka. Energiafajták: mozgási, belső-, rugalmas „helyzeti” energia. Teljesítmény, hatásfok Nyomás, légnyomás. Sűrűség. Hőmérséklet, halmazállapot, halmazállapot-változás, olvadáspont, forráspont, termikus egyensúly. Égés, égéshő. Hőtágulás Hőterjedés

8. évfolyam

Nyomás, légnyomás. Sűrűség. Úszás, lebegés, merülés. Hullámterjedés. Hang, hallás. Mágneses hatások, pólusok, mágneses mező. Elektromos tulajdonság, elektromos állapot, töltés, elektromos mező. Áramerősség, feszültség, ellenállás, áramkör, elektromágnes. Elektromágneses indukció, váltakozó áram, generátorok és motorok. Erőmű, transzformátor, távvezeték. Egyenes vonalú terjedés, tükör, lencse, fénytörés, visszaverődés. A fény hatása az élő természetre. Nap, Naprendszer.

Informatika

5. évfolyam

Ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;

Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret;

Ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait;

Tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;

Legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;

Legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
Legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
A különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;

6. évfolyam

Tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
Tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni;
Tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;
Tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni;
Ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;
Ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
Legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
Legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
Legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
Ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;

7. évfolyam

Ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
Tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb részegységeit;
Ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
Tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
Tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
Tudjon bemutatót készíteni.
Legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján;
Ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;
A könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz

8. évfolyam

Tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
Tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
Tudjon egyszerű táblázatot létrehozni;
Tudjon bemutatót készíteni.
Lássa át a problémamegoldás folyamatát;
Ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;
Legyen képes a szolgáltatások igénybe vételére, használatára, lemondására.
A könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz;
A választott forrásokat képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;

Német nemzetiségi nyelv és irodalom

1. évfolyam

Beszédértés és beszéd:

A tanuló legyen képes egyszerű közlések, utasítások megértésére. Tudjon képekhez, rajzokhoz begyakorolt mondatokat kapcsolni. Mondókák, versek előadásánál helyes hangsúlyozást alkalmazzon.

2. évfolyam

Beszédértés és beszéd:

A tanuló értse meg az órai utasításokat, törekedjen a kifejező, természetes beszédre.

Olvasás és szövegértés:

A tanuló begyakorolt szöveget helyes hangsúlyozással, vessző és mondatvégi írásjeleknek megfelelően olvasson. Egyszerű szövegből tudjon segítséggel ismereteket szerezni.

Írás, írásbeli nyelvhasználat:

A tanuló ismerje az írott ábécét. Szavakat, rövid mondatokat másoljon pontosan, rendezetten, használja megfelelően az írásjeleket.

Nyelv és helyesírás:

A tanuló ismerje az ábécé betűit, a magánhangzókat és a mássalhangzókat tudja megkülönböztetni. A neveket és a főneveket írja nagybetűvel. Szófajok közül ismerje a főnevet, igét és melléknevet.

3. évfolyam

Beszédértés és beszéd:

A tanuló tudja megismert témájú, rövid szöveg tartalmát elmondani képek, rajzok segítségével. Játsszon el párbeszédet, készítsen különböző szituációhoz dialógust. Tudjon képekről mondatot alkotni.

Olvasás és szövegértés:

A tanuló ismert szöveget olvasson folyékonyan, helyes hangsúlyozással. Tudjon szövegrészeket kérdések alapján kikeresni.

Írás, íráshasználat:

A tanuló legyen képes dialógusok lejegyzésére, kérések megfogalmazására, meghívó írására.

Nyelv és helyesírás:

A tanuló tudja az alapszókészlet szavait helyesen lejegyezni. Ismerje fel a különböző mondatfajtákat. Ismerje a főnév egyes és többes számát, alany és tárgy esetét. Tudjon igét ragozni jelen időben, használja a haben és sein segédigét.

4. évfolyam

Beszédértés és beszéd:

Tudjon a tanuló szituációkat életszerűen eljátszani, párbeszédet megfogalmazni. Olvasmány tartalmáról röviden érthetően beszámolni.

Olvasás és szövegértés:

A tanuló olvasása legyen folyékony és kifejező. Tudjon megkülönböztetni szövegtípusokat /elbeszélés, mese, vers/ Életkorának megfelelő szöveget tudjon önállóan feldolgozni. Tudjon újságból, lexikonból ismereteket szerezni.

Írás, íráshasználat:

A tanuló írásbeli munkáját önállóan, megbízhatóan elvégezni. Tudjon mindennapi tevékenységről beszámolni.

Nyelv és helyesírás:

A tanuló tudjon szótárban és lexikonban szavakat keresni. A kérdő mondatok fajtáit /eldöntendő kérdés, kiegészítendő kérdés/ ismerje. Az ige jelen, elbeszélő múlt, befejezett jelen idejű alakjait ismerje. Használja a főnév alany-, tárgy- és részes esetét. Alkalmazza az előljárószavakat tárgy- és részes esetben.

5. évfolyam

Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Beszédértés

Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős

Legyen képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat.

Beszédképesség

Képes legyen megszólalni a nemzetiség nyelvén, fokozatosan növekedjen beszédbátorsága és önbizalma.

Képes legyen egyszerű beszélgetésben részt venni, amennyiben a partner lassan, jól artikulálva beszél.

Képes legyen feltenni és megválaszolni egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan.

Lakóhelyét, ismerőseit képes legyen egyszerű fordulatokkal leírni.

Mondjon el emlékezetből néhány dalt, mondókát, verset az adott nyelven.

Olvasásértés

Megérti az ismerős szavakat feliratokon.

A megértést szóban vagy írásban jelezze vissza.

Legyen gyakorlata egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésére.

Tudjon egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni.

Írás

Képes legyen a nemzetiségi nyelven egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására.

Tudjon egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven.

6. évfolyam

Az európai minimumszint fele: A1

Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése.

Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat.

Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Beszédértés

Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére, a nemzetiségre vonatkoznak.

Legyen képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat.

Beszédképesség

Képes legyen megszólalni a nemzetiség nyelvén, fokozatosan növekedjen beszédbátorsága és önbizalma.

Képes legyen egyszerű beszélgetésben részt venni, amennyiben a partner lassan, jól artikulálva beszél.

Képes feltenni és megválaszolni egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan.

Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni, információt adni és kérni valós beszédhelyzetekben.

Megértési problémák esetén tudjon segítséget kérni.

Mondjon el emlékezetből néhány dalt, mondókát, verset az adott nyelven.

Olvasásértés

Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban. Ébredjen fel érdeklődése népcsoportja kultúrája iránt.

A megértést cselekvéssel, szóban vagy írásban jelezze vissza.

Legyen gyakorlata egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésére.

Tudjon egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni.

Írás

Képes a nemzetiségi nyelven egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására.

Tudjon egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven.

Képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni (párbeszéd, üzenet, üdvözlő képeslap, bemutatkozás).

Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni.

7. évfolyam

Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak: nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, a nemzetiségre vonatkozó információk, vásárlás, helyismeret, állás, foglalkozás.

Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről, és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Beszédértés

Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókincset, ha számára ismert, közvetlen dologról és a nemzetiségi közösségről van szó.

Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek lényegét.

Beszédkézség

Részt tud venni egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésekben.

Képes magát megértetni társasági beszélgetésben.

Röviden le tudja írni például családját, lakóhelyét, a nemzetiségi közösséget, tanulmányait.

Olvasásértés

Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.

Képes a nemzetiség nyelvén való kifejező olvasásra (megfelelő hangsúlyokkal, a szöveg lényegének visszaadásával).

Írás

Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

8. évfolyam

Az európai alapszint: A2

Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak: nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, a nemzetiségre vonatkozó információk, vásárlás, helyismeret, állás, foglalkozás.

Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információt cserél családi, nemzetiségi vagy mindennapi dolgokról.

Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről, a nemzetiségi közösségről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Beszédértés

Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókinccset, ha számára ismert, közvetlen dologról és a nemzetiségi közösségről van szó.

Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.

Beszédkézség

Részt tud venni egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, mely közvetlen információcserét igényel ismert tevékenységgel kapcsolatban.

Képes magát megértetni társasági beszélgetésben.

Röviden le tudja írni például családját, lakóhelyét, a nemzetiségi közösséget, tanulmányait.

Olvasásértés

Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.

Képes a nemzetiség nyelvén való kifejező olvasásra (megfelelő hangsúlyokkal, a szöveg lényegének visszaadásával).

Írás

Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

Német nemzetiségi népismeret

5. évfolyam

A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.

Az adott témához információkat gyűjtenek.

Magyarország térképén tájékozódnak.

Alkalmazzák a tanult prezentációs formákat.

6. évfolyam

A tanulók korosztályuknak megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.

Az adott témához információkat gyűjtenek, egy szöveg lényegi információit kiemelik.

Magyarország térképén tájékozódnak, történelmi időkifejezéseket használnak.

Alkalmazzák a tanult prezentációs formákat.

7. évfolyam

A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.

Ismerik a regionális népviselet megjelenési formáit.

Véleményt nyilvánítanak eseményekről és személyekről, forrásanyagokat olvasnak és megértik azokat.

Lírikus és epikus szövegeket a tartalomnak megfelelően előadnak, Európa térképén térben tájékozódnak, a történelmi eseményeket időben elhelyezik.

8. évfolyam

A tanulók alapvető ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.

Ismerik a regionális népviselet megjelenési formáit.

Véleményt nyilvánítanak eseményekről és személyekről, az összefüggéseket felismerik, forrásanyagokat olvasnak és megértik azokat.

Lírikus és epikus szövegeket a tartalomnak megfelelően előadnak, korosztályuknak megfelelően értelmeznek, Európa térképén térben tájékozódnak, a történelmi eseményeket időben elhelyezik és időszalagon ábrázolják.

Idegen nyelv

4. évfolyam

Ezen a szinten a tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat.

Beszédértés

Megérti az ismerős szavakat, rövid kérést, utasítást.

Beszédképesség

Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról.

Olvásásértés

Felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas.

Írás

Felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

5. évfolyam

Ezen a szinten a diák megérti a legegyszerűbb ismert utasításokat, kéréseket, és röviden válaszolni tud azokra.

Beszédértés

Megérti a tanult témákhoz kapcsolódó ismerős szavakat, fordulatokat.

Beszédképesség

Képes egyszerű kérdéseket feltenni, és azokra válaszolni. Megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvásásértés

Felismeri és megérti az ismerős szavakat, igen egyszerű mondatokat.

Írás

A tanult szavakat le tudja írni, ismerős szövegbe be tudja írni.

6. évfolyam

Az európai minimumszint: A1

Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése.

Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat, meg tud válaszolni és fel tud tenni személyes jellegű kérdéseket (pl. hogy hol lakik) ismerős emberekre és dolgokra vonatkozóan.

Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Beszédértés

Megérti az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.

Beszédképesség

Képes egyszerű beszélgetésben részt venni, amennyiben a partner lassan, jól artikulálva beszél.

Képes feltenni és megválaszolni egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan.

Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni.

Olvasásértés

Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban.

Írás

Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni, rövid üdvözlét megírni.

7. évfolyam

Ezen a szinten a diák megért olyan egyszerű mondatokat, amelyek őt közvetlenül érintik. Az egyszerű nyelvi helyzetekben kommunikál.

Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját környezetéről.

Beszédértés

Megérti a hozzá intézett gondosan és lassan megfogalmazott utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol.

Beszédképesség

Bekapcsolódik egyszerű beszélgetésbe.

Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokkal válaszol.

Egyszerű mondatokban közlést megfogalmaz.

Olvasásértés

Elolvas jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget.

Írás

Közléseket írásban megfogalmaz, egyszerű szöveget létrehoz.

8. évfolyam

Az európai alapszint: A2

Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, állás).

Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben tud kommunikálni úgy, hogy egyszerű és direkt módon információt cserél családi vagy mindennapi dolgokról.

Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Beszédértés

Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókincset, ha számára ismert, közvetlen dologról van szó.

Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.

Beszédképesség

Részt tud venni egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, mely közvetlen információcserét igényel ismert tevékenységgel kapcsolatban.

Képes magát megérteni társasági beszélgetésben.

Röviden le tudja írni például családját, lakóhelyét, tanulmányait.

Olvasásértés

Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét.

A kért információt ki tudja keresni.

Írás

Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.

Ének-zene

5. évfolyam

Az énekes anyagból 10 dal (5 magyar népdal, 1 gregorián ének, 2 katonadal 1848–49-ből, 2 kánon) és zenei szemelvény emlékezetből éneklése stílusosan és kifejezően.

A tanult zenei elemek felismerése (régí és új stílusú népdal, gregorián ének, tiszta hangközök, madrigál, menüett, szvit, concerto, visszatérő forma, rondó allegro, andante, hangerők). Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálása.

Egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközök, megoldások felismerése és megnevezése. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).

A többször meghallgatott zeneművek felismerése hallás után.

6. évfolyam

Az énekes anyagból 10 dal (5 magyar népdal, 3 történeti ének, 2 műdal) és zenei szemelvény emlékezetből éneklése stílusosan és kifejezően.

A tanult zenei elemek felismerése (régí és új stílusú népdal, históriás ének, kuruc kori dal, kórusmű, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, hangerők, tempók, dal, daljáték, opera, szerená, divertimento, versenymű, szimfónia).

Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálása.

Egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközök, megoldások felismerése és megnevezése. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).

A többször meghallgatott zeneműveket felismerése hallás után.

7. évfolyam

Az énekes anyagból 15 dal (8 magyar dal: népdal, népies dal, népies műdal; 4 műdal; 1 többszólamú ének; 2 zenemű főtémája) és zenei szemelvény emlékezetből éneklése kifejezően.

Az új zenei elemek felismerése (verbunkos dal, romantikus dal, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim.) Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatok szolmizálása.

A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek (min. 10 alkotás) jellemző részleteik alapján való felismerése.

8. évfolyam

Az énekes anyagból 15 szemelvény (8 magyar népdal, 4 történeti ének, 1 műdal, 2 XX. századi zenemű főtémája) emlékezetből éneklése.

Az új zenei elemek felismerése (homofónia, polifónia, trubadúr ének, madrigál, oratórium, kantáta, concerto grosso, vonósnégyes, versenymű, szimfonikus költemény; táncjáték, kamarazene, jazz, rock).

Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatok szolmizálása.

A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek (min. 10 alkotás) felismerése jellemző részleteik alapján.

Kémia

7. évfolyam

A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban.

Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést.

Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására.

Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján.

Ismerje fel a fontosabb laboratóriumi eszközöket.

Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet és egészségkárosító hatásukat.

Ismerje az égés folyamatának lényegét mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén.

Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.

Tegyen különbséget 1 db és 1 mol részecske tömege között.

8. évfolyam

A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben.

Nevezze meg a részletesen tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket, ismerje környezeti, élettani hatásukat.

Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására.

Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján.

Értelmezze az egyszerű kémiai reakciókat a kémiai egyenlet alapján.

Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásaikat, reakcióikat a megfelelő típusba.

Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz.

Ismerje fel a fontosabb laboratóriumi eszközöket.

Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet és egészségkárosító hatásukat.

Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapi életben is fontos szervesanyagokat. Sorolja fel a természetes vizek összetevőit.

Ismerje fel az egészségét, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében.

Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit.

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelvtan

1. évfolyam

A tanuló érthetően beszéljen.

Értse meg az egyszerű magyarázatok, utasításokat.

A kérdésekre értelmesen válaszoljon.

A kijelölt memoriterek tudja elmondani.

Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel.

Képes legyen szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok – tanuló fejlettségi szintjének megfelelő – néma és hangos olvasására.

Írása legyen rendezett, pontos.

Jelölje helyesen a j hangot begyakorlásra kijelölt szavakban.

2. évfolyam

A tanuló érthetően beszéljen.

Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat.
A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.
Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
Szöveghűen mondja el a kijelölt memoritereket.
Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel.
Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.
Írása legyen rendezett, pontos.
Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
Jelölje helyesen a j hangot 30 begyakorolt szóban.
Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

3. évfolyam

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait.
Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget.
Felolvasása értelmező, az írásjelek szerint tagolt, hanglejtése és tempója az élő beszédhez közelítő legyen.
Életkorának megfelelő témájú és szövegnehézségű olvasmányt értsen meg néma olvasás útján.
Nevezze meg az olvasmány szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait.
A kijelölt memoritereket szöveghűen, jól érthetően mondja el.
Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
A tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelezze.
Nevezze meg és jelölje megfelelően a tanult mondatfajtákat.
Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
A begyakorlásra kijelölt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.

4. évfolyam

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait.
Felkészülés után folyamatosan, érthetően és értelmezően olvasson fel ismert szöveget.
Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján.
Mondja el az olvasottak lényegét.
A kijelölt memoritereket szöveghűen mondja el.
Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást (elbeszélést, leírást, jellemzést) készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, névelő, névutó, személyes névmás, kérdő névmás, mutató névmás), és nevezze meg azokat szövegben is.
A begyakorlásra kijelölt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Magyar irodalom

5. évfolyam

Mesék + Szövegalkotás

Ismert műfajú művek olvasásával, értelmezésével illeszkedik az új nevelési-oktatási szakasz irodalmi/képességfejlesztési folyamatába (átismétel, felidéz).

Megismer műveket a magyar népmesék, műmesék, hazai nemzetiségek és más népek meséi köréből.

Tudatosítja a mese különféle műfaji változatainak, illetve egy-egy mű variánsainak létezését, a népmese és a műmese fogalmát.

Fogalmak: Népmese, tündérmese, csalímese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám; vers, ritmus, próza.

Petőfi Sándor: *János vitéz* + Szövegalkotás

Ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő).

Elemzi és minősíti ezeket a viszonyokat, szempontokat a *János vitéz* feldolgozása során.

Jellemzi a mű szereplőit.

Megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); felismeri a versritmust;

Fogalmak: Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím.

Táj, szülőföld + Szövegalkotás

Tudja, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik.

Érzékeli a szövegek műfaji különbségét (mese – dokumentum; lírai mű – elbeszélés); megfigyeli a jellegzetes magyar tájak, városok megjelenítésének formáit.

Fogalmak: Tájleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum.

A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei – bevezetés

Megismer valamely kulturális, irodalmi, népi hagyományt lakóhelye (tájegység/település/kerület) vagy iskolája vonatkozásában (pl. felkeresnek egy irodalmi emlékhelyet, emléktáblát, szobrot);

Ismerkedik jelenének hagyományaival (pl. nemzetiségi irodalom, folklór, múzeum, színház), az ide kötődő/kapcsolódó szerző legalább egy irodalmi művével;

Fogalmak: Hagyomány, emlékhely, irodalmi emlékhely.

Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok

Az irodalmi művek segítségével is megfigyeli az emberi kapcsolatok sokféleségét, a téma irodalmi megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül.

Felismer bibliai, mitológiai történeteket.

Felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat;

Fogalmak: Biblia, mitológiai történet, életkép, elbeszélés, novella, regény.

Molnár Ferenc: *A Pál utcai fiúk* – házi olvasmány

Megismerkedik a házi olvasmányok megközelítési szempontjaival, lehetőségeivel.

Képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás.

Fogalmak:

Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont.

Szövegalkotás: A tanuló képes

az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak gyakorlására.

rövid érvelő szövegek készítésére; néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.).

Fogalmak: Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg.

Magyar nyelvtan:

5. évfolyam

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása.

Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben.

Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés.

Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.

A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.

Fogalmak:

Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat) zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).

Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés

Különféle szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.

Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken.

A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása.

A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.

Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.

Fogalmak: Üzenet, szöveggép, betűrend, tartalomjegyzék.

Írás, fogalmazás

A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.

Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos önkorrekció.

Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókinccs használata.

Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.

Fogalmak:

Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail

Helyesírás

Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.

A tulajdonnév értelem tükröztető helyesírási alapjainak ismerése.

A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.

Fogalmak: Ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás.

A szavak szerkezete és jelentése

A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok: képző, jel, rag.

Az ige és főnév szemantikája.

Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. A szavak jelentése és hangalakja közötti összefüggés.

Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, szerkezetének, használati körének megfigyelése.

Fogalmak:

Szótó, toldalék, képző, jel, rag; egyjelentésű szó, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes jelentés; hangutánzó szó, hangulatfestő szó, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás; beszélt nyelvi metafora.

A nyelv szerkezete

A magyar hangrendszer.

A beszédhangok hasonlóságainak és különbségeinek felfedezése, a képzési módok megfigyelése.

A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik.

Néhány, a magyar nyelvre jellemző hangkapcsolódási szabályszerűség.

Fogalmak:

Magánhangzó, mássalhangzó; hangrend, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés

Magyar irodalom

6. évfolyam

Ballada + Szövegalkotás

Felismeri a ballada műfaji jellemzőit, sajátos szerkesztés- és előadásmódját.

Tudja, hogy a népköltészeti alkotások többféle változatban létezhetnek.

Elő tud adni egy népballadát (memoriter).

Értelmezi Arany János *A walesi bárdok* című balladáját (memoriter).

Műismereti minimuma: egy népballada és egy Arany-ballada.

Fogalmak: Időmértékes verselési rendszer, versláb, jambus, jambikus verselés, spondeus, félrím, belső rím, alliteráció, szórendcsere.

Monda, rege + Szövegalkotás

Rendszerez mondatípusokat.

Kreatív írásokat készít (pl. helyi monda, keletkezéstörténet);

Képes Arany János *Rege a csodaszarvasról* című művének elemző bemutatására (részletek, memoriter is), a mondai anyag és a művészi feldolgozás összevetésére.

Fogalmak: Monda, rege, eredetmonda, felező 8-as ritmus.

Arany János: *Toldi* + Szövegalkotás

Felismeri az elbeszélő költemény műfaját.

Elemzi a tér- és időviszonyokat; ismeri a cselekményt; jellemzi a szereplőket és minősíti kapcsolataikat a *Toldi* részletes feldolgozása során.

Alkalmazza a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény).

Felismeri a poétikai eszközöket (szóképek, alakzatok), a versritmust.

Tud memoritereket előadni (szövegrészletek a műből).

Fogalmak: Előhang, mottó, exozíció, kaland, allegória, epizód, késleltetés, körülírás, felező 12-es, sormetszet.

Érzelmek, hangulatok, gondolatok

Megkülönbözteti az epikai és lírai műnemet (az ábrázolás irányultsága alapján).

Felismeri a lírai műnemnek a líra alanyára vonatkoztatottságát (bármely líratípusban, pl. gondolat- vagy hangulatlíra).

Bővíti ismereteit a kifejezőmódozokról; felismer jellemző témákat, motívumokat (pl. természet, évszakok, napszakok).

Felismeri a művészi stíluszöszököket és elemzi azok hatását.

Fogalmak: Líra, lírai alany, téma, motívum, versforma, rímszerkezet.

Próbatételek, kalandok, hősök

Megismer az irodalmi művek segítségével néhány példát a hősies magatartásra.

Megfigyeli, hogy a próbatételek, kalandok miként formálják a személyiséget, jellemet.

A „próbatétel, kaland, hősiesség” tematika alapján is felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat; felismeri az emberi kapcsolatok sokféleségét és a téma megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül.

Fogalmak: Próbatétel, kaland (cselekményszervező), ismétlődő motívum, vándortéma, daktilus, spondeus, kötött verssor, hexameter.

Gárdonyi Géza: *Egri csillagok* – házi olvasmány

Alkalmazza a házi olvasmányok korábban megismert megközelítési lehetőségeit.

Előzetesen felkészül a mű sok szempontú értelmezésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.).

Képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/ írásban), pl. leírás, jellemzés, elbeszélés nézőpontváltással, levél, kreatív írás.

Képes szövegrészlet megtanulására.

Fogalmak: Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum.

Szövegalkotás, összefoglalás, gyakorlás

A tanuló képes

az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáira, rövid érvelő szövegek készítésére;

néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.).

Fogalmak: Írásbeli kapcsolattartás, elbeszélésfajta, érv, nézőpont, érvelés.

Magyar nyelv

6. évfolyam

Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása.

Tanult szövegek szöveg-hű és kifejező tolmácsolása.

A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.

Fogalmak:

Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).

Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés

Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.

Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken.

Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.

Fogalmak: Üzenet, szöveggép, betűrend, tartalomjegyzék.

Írás, fogalmazás

A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.

Az írásmű üzenetének, céljának, befogadjának megfelelő szókinés használata.

Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél.

Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.

Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, - nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képének az írott üzeneten túli jelentése.

- A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.

Fogalmak:

Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail, emotikon.

Nem nyelvi jel (sorköz, betű, margó stb.).

Helyesírás

Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.

A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.

Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesíráásra.

Fogalmak:

Ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás.

Nyelvszerkezet

A szavak egy lehetséges osztályának, a szófajok legjellemzőbb csoportjainak felvázolása.

A tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek megismerése, szóalkotási gyakorlatok.

Fogalmak: alapszófaj (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmás, igenév).

Magyar irodalom

7. évfolyam

Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)

A tanuló kisepikai alkotásokban

azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat;

érezkeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;

azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket;
felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
műelemzések nyomán rögzíti az egyes műfajok sajátosságait.

Fogalmak:

Kisepika, mese, monda, legenda, anekdota, novella, elbeszélés, kisregény, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.

Nagyepikai alkotás – regényelemzés

A tanuló nagyepikai alkotás(ok)ban
azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat;
érezkeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;
azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket;
felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
a műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat;
azonosítja az irodalom nagy témáit (pl. család, gyerekek és felnőttek, próbatételek, szerelem).

Fogalmak: Nagyepika, szerkezet, időviszony, térviszony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.

Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal, epigramma)

A tanuló
felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19-20. századi alkotások);
felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát;
azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat;
azonosítja a zenei és ritmikai eszközöket.

Fogalmak: Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma; verselési rendszer, rímes időmértékes verselés, rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, trochaikus verselés, daktilus, kötött verssor, hexameter, pentameter, disztichon; rím, rímelhelyezkedés; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.

Egy korstílus – a romantika

A tanuló
ismerkedik egy korstílussal, a korstílus és egy-egy mű közötti összefüggéssel;
ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok);
megismeri a korszakolás nehézségeit; a romantika hátterét, esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, hangnemeit; a stílus formajegyeit;
ismerkedik romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggésével.

Fogalmak: Műfaji fogalmak (pl. óda, epigramma, rapszódia); romantikus ellentétezés, romantikus képalkotás.

Nagyepikai alkotás – egy Jókai-regény és a romantikus korstílus (regényelemzés)

A tanuló egy Jókai-regényben
azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat, az előreutalásokat, késleltetéseket, epizódokat; a szereplők kapcsolatait, a cselekmény elemeit;
felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;

műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat és romantikus epika jellemzőit; azonosítja a műben megjelenő tematikát (pl. család, szerelem, hősiesség, hazafiság, önfeláldozás); képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére.

Fogalmak: Romantikus regény; regényműfaji változat, pl. heroikus regény; romantikus hős, jellem, ábrázolásmód.

Drámai műfajok (egy komédia)

A tanuló

megismeri a drámai műnem legfontosabb jellemzőit, a komédia műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel;

képes az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására;

a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjének felismerésére;

a komikum mint műfajformáló minőség felismerésére, formáinak megkülönböztetésére;

egy jellemtípus azonosítására.

Fogalmak: Dráma, komédia, dialógus, konfliktus, alapszituáció, helyzetkomikum, jellemkomikum, típus, jellemtípus.

A média kifejezőeszközei (1)

Történet és elbeszélés a mozgóképen

Helyszín- és időviszonylatok, illetve jellemek és konfliktusviszonylatok felismerése, megfigyelése a médiaszövegekben (pl. rádióműsorban, riportban).

Átélt, elképzelt vagy hallott esemény mozgóképi megjelenítésének megtervezése az életkornak megfelelő szinten (pl. story-board, animáció, interjú alkalmazásával).

A beállítás (snitt; a kamera által rögzített folyamatos tér és idő), a jelenet (nagyobb tér és/vagy időugrások által határolt szerkezeti egység), a fordulat és epizód fogalmának magyarázata.

Fogalmak: Jellem, hős, konfliktus, cselekmény, történet, elbeszélés, narráció, exozicció, bonyodalom, lezárás, beállítás, jelenet, epizód, fordulat

A mozgóképi és az írott sajtó szövegeinek rendszerezése

Annak tudatosítása és próbája, hogy noha a mozgóképi szövegeknek nincs minden szövegre alkalmazható osztályozása, a filmek értelmezését, elemzését segíti a rendszerezés néhány alapszempontja (a valóságanyag természete, dokumentumfilm-fikció; az alkotói szándék és nézői elvárás – műfajfilm, szerzői film).

A szerzői és a műfajfilm néhány meghatározó jellemzőjének meghatározása (a nézők számára ismerős témák, szériaszerű filmalkotások, könnyen befogadható ábrázolási konvenciók, illetve a személyesebb, a szerzővel azonosítható eredeti formanyelv használata).

A meghatározó sajtóműfajok felismerése, alapvető jellemzőik tudatosítása (tudósítás, riport, publicisztika, kritika).

Fogalmak: Dokumentum, fikció, műfaji, western, sci-fi, melodráma, burleszk, thriller; szerzői, ábrázolási konvenció; tudósítás, riport, kritika, publicisztika.

Magyar nyelvtan

7. évfolyam

Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.

Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd.

Tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet.

Sajtóműfaj (hír, tudósítás, interjú).

Olvasás, szövegértés

A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.

Az internetes adatkeresés, szöveghálók, az intertextualitás kezelése.

Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.

Fogalmak: Adatkeresés, szótár, folyamatos szöveg, nem folyamatos szöveg, szövegfeldolgozás.

Írás, fogalmazás

A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése, az idézés pontos jelölése.

A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.

Fogalmak:

Jegyzet, elbeszélés, jellemzés, vélemény, elektronikus szöveg, komment, blog; önéletrajz.

Helyesírás

A helyesírás értelem tükrözőtető szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban.

Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak megismerése, alkalmazása.

Központosítás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel).

Fogalmak: Egyenes, szabad függő, függő idézet

A nyelv szerkezete és jelentése

Szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés.

A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonyozók és mondatszók.

A szószerkezet típusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk.

A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek tanulmányozása.

Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.

A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés és játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.

Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.

Fogalmak:

Mondatrész, alany, állítmány, jelző (minőség, birtokos, mennyiség), határozó (idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot).

Szószerkezet, mellérendelő és alárendelő szószerkezet.

Viszonyozó, névelő, kötőszó, névutó, segédige, igekötő. Mondatszó, indulatszó, módosítószó.

Magyar irodalom

8.évfolyam

Kisepikai alkotások - prózai és verses, pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, komikus eposz, ballada

A tanuló

műelemzések során rögzíti az egyes műfajok sajátosságait is;
felismeri az epikus közlésformát, valamint a verses és a prózaforma műfajmegkötő vagy műfaj-független szerepét;
alkalmazza a művek már ismert értelmezési szempontjait (elemzi az idő- és térviszonyokat, szerkezeti megoldásokat, előreutalásokat, késleltetéseket).

Fogalmak: Kisepika, anekdota, novella, egyperces novella, komikus eposz, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.

Nagyepikai alkotás – regényelemzés

A tanuló nagyepikai alkotás(ok)ban

azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat, a narráció sajátosságait (az elbeszélés és a történet időrendje, előreutalások, késleltetések); a műfaji változatot;
felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet.

Fogalmak: Elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód; fejlődésregény, humor, példázat / parabola, történelmi regény.

Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok - óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra

A tanuló

elemzi az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján, értelmezi néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát;

azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat;

elemzi a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat.

Fogalmak:

Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma, ekloga, verselési rendszer, rímes és rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, trochaikus verselés, daktilus, kötött verssor, hexameter, pentameter, disztichon, rím, rímelhelyezkedés, alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, figura etymologica, inverzió.

Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)

A tanuló

megismerkedik egy korszak stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével;

ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. a *Nyugat* szerepe, hatása; irodalmi kapcsolatok);
megismeri a korszakolás nehézségeit;

az irányzatok főbb esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, stílus- és formajegyeit (szimbólumhasználat és szimbolizmus megkülönböztetésével).

Fogalmak: Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép.

Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből - magyar vagy világirodalom, regényelemzés

A tanuló

tudja alkalmazni a művek megközelítésének (korábban gyakorolt) lehetőségeit;
képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására;
alkalmas az önálló olvasmányválasztás indoklására;
képes memoriterek (prózaepikai szövegrészletek) előadására.

Fogalmak: Népszerű irodalom, bűnügyi történet, kalandregény, fantasztikus regény, tudományos-fantasztikus irodalom, humoros hangnem.

Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia

A tanuló

felismeri és elemzi a drámai műnem főbb jellemzőit, a választott alkotás műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel;
elemzi a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjét;
felismeri a tragikumot/komikumot mint műfajformáló minőséget, elemzi a műbeli megjelenési formáit;

tudja jellemezni a drámai hősöket, elemezni kapcsolataikat, konfliktusaikat.

Fogalmak: Dráma, komédia, tragédia, komikum, tragikum, dialógus, konfliktus, alapszituáció, drámai nyelv, drámai jellem.

Médiaismeret

Annak tudatosítása, hogy a technikai úton rögzített képeket (is) alkalmazó kommunikáció sajátossága, hogy a képeken, mozgóképeken látható formáknak, motívumoknak nincs pontosan meghatározott értelme – a jelentés nagymértékben függ a befogadótól.

A mágikus gondolkodás fogalmának vizsgálata, meghatározása (a tárgyak képének azonosítása az ábrázolttal, a kép és a valóság öntudatlan azonosítása).

Annak felismerése, hogy míg a művek esetében a befogadó a szerző által megjelenített cselekményvilág eseményeiből maga konstruálja a történetet, a média direkt értelmezési kereteket kínál a fogyasztónak a közrebocsátott történetjavaslatok értelmezésére.

A nemeknek, foglalkozásoknak, életmódmintáknak, kisebbségeknek a tapasztalati valóságtól eltérő megjelenítésének felismerése a médiában, annak tudatosítása, hogy a médiaszövegek a közösség kulturális képviselői (reprezentánsai).

A sztereotípiák és a reprezentáció fogalmának meghatározása, annak érzékelése, miért problematikus hogy a világ nem olyan módon jelenik meg a médiában, mint a tapasztalati valóságban.

Fogalmak: Szimbolikus kód, technikai kód, mágikus gondolkodás, értelmezési keret, egyirányú kommunikáció, interaktív kommunikáció, sztereotípiák, reprezentáció.

Magyar nyelv

8. évfolyam

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása

Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.

A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókinccs használata.

Fogalmak: Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd.

Tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet.

Sajtoműfaj (hír, tudósítás, interjú).

Olvasás, szövegértés

A megismert szöveg-feldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák, olvasási formák megismerése (intenzív és extenzív olvasás), azok gyakorlatban történő alkalmazása.

A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.

Az internetes adatkeresés, szövegkérők, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.

A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása.

Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.

Fogalmak: Adatkeresés, szótár, folyamatos szöveg, nem folyamatos szöveg, szövegfeldolgozás.

Írás, fogalmazás A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése, az idézés pontos jelölése.

Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (hír, interjú, riport, tudósítás).

A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.

Fogalmak: Jegyzet, elbeszélés, jellemzés, vélemény, elektronikus szöveg, komment, blog; önéletrajz.

Helyesírás

A helyesírás értelem tükröző szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban.

Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai.

A párbeszéd és az idézetek (egyenes, szabad függő, függő) írásmódja.

Fogalmak: Központosítás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel). Egyenes, szabad függő, függő idézet.

A nyelv szerkezete

Szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés.

A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonzások és mondatszók.

A szószerkezet-típusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk.

A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek tanulmányozása.

Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.

A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés és játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.

Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.

Fogalmak: Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat.

Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat; alárendelő és mellérendelő mondat.

A nyelv állandósága és változása

A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző régi és mai szövegeken. A nyelvi változás bizonyítékainak értelmezése különböző korokból származó írott szövegeken és irodalmi példákon.

Nyelvhasználatunk, a környezetünkben lévő nyelvváltozatok néhány jellemzőjének megfigyelése, megnevezése.

A Magyarországon élő nemzetiségek nyelve, nyelvhasználat.

A szókincs változása: régi és új szavak, kifejezések gyűjtése, összehasonlítása.

A magyar nyelv eredete (finnugor rokonság), helye a nyelvek között. Nyelvünk agglutináló (ragasztó) jellegének bizonyítékai példákkal.

Fogalmak: Nyelvváltozat, nyelvcsalád, uráli nyelvcsalád.

Történelem

5. évfolyam

<p>Értelmező kulcsfogalom</p>	<p>1.Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték.</p> <p>2. Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, jelentőség.</p> <p>3. Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás.</p> <p>4. Változás és folyamatosság, történelmi forrás, tény és bizonyíték, értelmezés, történelmi nézőpont.</p>
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>1.Életmód, kereskedelem, város, állam, egyeduralom, gazdaság, társadalom, kultúra, vallás, többistenhit, egyistenhit.</p> <p>2. Társadalom, társadalmi csoportok, életmód, város, gazdaság, termelés, állam, birodalom, egyeduralom, demokrácia, királyság, köztársaság, császárság, vallás, vallásüldözés.</p> <p>3. Társadalom, társadalmi csoportok, életmód, város, falu, gazdaság, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, politika, állam, államforma, királyság, császárság, egyeduralom, birodalom, vallás, vallásüldözés, kultúra.</p> <p>4. Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, gazdaság, termelés, politika, állam, királyság, államszervezet, törvény, adó, vallás, vallásüldözés, kultúra.</p>
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p>1.<i>Fogalmak:</i> őskor, ókor, régészet, szerszámkészítés, öntözéses földművelés, Krisztus előtt, Krisztus után, évtized, évszázad, emberöltő, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, betűírás, múmia, Biblia, Ószövetség. <i>Személyek:</i> Ádám, Éva, Noé, Mózes, Dávid, Salamon. <i>Topográfia:</i> ókori Kelet, Egyiptom, Nílus, Jeruzsálem, Mezopotámia, Kína. <i>Évszámok:</i> Kr. e. 3000 körül (az Egyiptomi Birodalom egyesítése).</p> <p>2.<i>Fogalmak:</i> mítosz, városállam, olimpia, népgyűlés, Akropolisz, légió, rabszolga, provincia, népvándorlás, Újszövetség. <i>Személyek:</i> Zeusz, Periklész, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus,</p>

	<p>Jézus, Mária, József, Attila. <i>Topográfia:</i> Balkán-félsziget, Olümposz, Athén, Spárta, Perzsa Birodalom, Marathón, Itáliai-félsziget, Róma, Karthágó, Szicília, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Júdea, Betlehem. <i>Évszámok:</i> Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok), Kr. e. 490 (a marathóni csata), Kr. e. V. század közepe (Athén fénykora), Kr. e. 44 (Julius Caesar meggyilkolása), Kr. u. 476 (a Nyugat-római Birodalom bukása, az ókor vége).</p> <p>3. Fogalmak: középkor, uradalom, hűbérúr, hűbéres, vár, jobbágy, robot, majorság, iszlám, pápa, szerzetes, eretnek, kolostor, kódex, lovag, középkori város, céh, járvány, távolsági kereskedelem, könyvnyomtatás. <i>Személyek:</i> Nagy Károly, Mohamed, Szent Benedek, Gutenberg. <i>Topográfia:</i> Bizánci Császárság, Frank Birodalom, Mekka, Arab Birodalom, Német-római Császárság. <i>Évszámok:</i> 622 (Mohamed „futása”), 800 (Nagy Károly császár), XV. század (könyvnyomtatás).</p> <p>4. Fogalmak: hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem, táltos, honfoglalás, kalandozás, vármegye, tized, ispán, tatár, kun. <i>Személyek:</i> Attila, Álmos, Árpád, Géza fejedelem, Szent István, Gellért püspök, Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla, Szent Margit. <i>Topográfia:</i> Urál, Etlköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Erdély, Esztergom, Pannonhalma, Székesfehérvár, Buda, Muhi. <i>Évszámok:</i> IX. század (Etlköz), 895–900 (a honfoglalás), 997–(1000)–1038 (I. /Szent/ István uralkodása), 1077 (I. /Szent/ László trónra lépése), 1241–1242 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása).</p>
--	---

6. évfolyam

Értelmező kulcsfogalom	<p>1. Változás és folyamatosság, történelmi forrás, tény és bizonyíték, értelmezés, történelmi nézőpont.</p> <p>2. Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, értelmezés, jelentőség.</p> <p>3. Történelmi idő, változás és folyamatosság, ok és következmény, tény és bizonyíték, értelmezés, történelmi nézőpont.</p> <p>4. Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, értelmezés, jelentőség, történelmi nézőpont.</p>
Tartalmi kulcsfogalom	<p>1. Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, város, gazdaság, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, törvény, királyság, vallás, kultúra.</p> <p>2. Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, város, gazdaság, termelés, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gyarmatosítás, politika, állam, államszervezet, alkotmányos királyság, köztársaság, parlamentarizmus, birodalom, vallás, vallásüldözés.</p> <p>3. Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, nemzetiség, népességfogyás, életmód, város, gazdaság, termelés, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államszervezet, rendelet,</p>

	<p>birodalom, vallás, vallásüldözés.</p> <p>4. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, forradalom, felemelkedés, lesüllyedés, népességrobbanás, migráció, életmód, város, gazdaság, termelés, erőforrás, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, királyság, köztársaság, államszervezet, hatalmi ág, parlamentarizmus, közigazgatás, nemzet, vallás, vallásüldözés.</p>
Fogalmak, adatok	<p>1. <i>Fogalmak:</i> aranyforint, nádor, nemes, ősiség és kilenced törvénye, kormányzó, végvár. <i>Személyek:</i> I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás, I. Szulejmán. <i>Topográfia:</i> Nándorfehérvár, Visegrád, Mohács. <i>Évszámok:</i> 1308 (I. Károly), 1456 (Nándorfehérvár), 1458-1490 (Hunyadi Mátyás uralkodása), 1526 (a mohácsi vereség).</p> <p>2. <i>Fogalmak:</i> újkor, felfedező, gyarmat, manufaktúra, reformáció, protestáns, jezsuita, katolikus megújulás, felvilágosodás, alkotmány. <i>Személyek:</i> Kolumbusz, Luther, Kálvin, Cromwell, XIV. Lajos, Rousseau, Washington. <i>Topográfia:</i> Amerika, Versailles, London, Szentpétervár. <i>Évszámok:</i> 1492 (Kolumbusz), 1517 (Luther fellépése), 1776 (az amerikai Függetlenségi nyilatkozat).</p> <p>3. <i>Fogalmak:</i> végvár, hódoltság, szultán, szpáhi, janicsár, kuruc, labanc, hajdú, úrbér, jobbágyrendelet, zsellér, betelepítés, türelmi rendelet. <i>Személyek:</i> Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József. <i>Topográfia:</i> Pozsony, Bécs, Erdélyi Fejedelemség, Eger, Gyulafehérvár, Debrecen. <i>Évszámok:</i> 1541 (Buda török kézen), 1552 (a „nagy várháborúk” éve), 1686 (Buda visszavívása), 1703–1711 (a Rákóczi-szabadságharc), 1740–1780 (Mária Terézia).</p> <p>4. <i>Fogalmak:</i> népfelség elve, jakobinus, polgári nemzet, ipari forradalom, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, rendi országgyűlés, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közteherviselés, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, jobbágyfelszabadítás, honvédség, trónfosztás, nemzetiségi törvény. <i>Személyek:</i> XVI. Lajos, Robespierre, Napóleon, Watt, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Jellasics, Görgei Artúr, Bem József. <i>Topográfia:</i> Párizs, Waterloo, Debrecen, Isaszeg, Buda, Világos, Arad. <i>Évszámok:</i> 1789 (a francia forradalom kezdete), 1815 (a waterlooi csata), 1830 (a Hitel megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–1836 (reformországgyűlés), 1848. március 15. (forradalom Pest-Budán), 1849. április 14. (a Függetlenségi nyilatkozat), 1849. október 6. (az aradi vértanúk és Batthyány Lajos kivégzése).</p>

7. évfolyam

Értelmező kulcsfogalom	<p>1. Változás és folyamatosság, ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció.</p> <p>2. Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, tény és</p>
-------------------------------	---

	<p>bizonyíték, jelentőség.</p> <p>3. Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, jelentőség, történelmi nézőpont.</p> <p>4. Változás és folyamatosság, ok és következmény, interpretáció, történelmi nézőpont.</p> <p>5. Ok és következmény, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p> <p>6. Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, interpretáció, történelmi nézőpont.</p>
Tartalmi kulcsfogalom	<p>1. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, nemzet, nemzetiség, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, népesedés, életmód, gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, államszervezet, hatalmi ágak, egyeduralom, önkényuralom, királyság, császárság, köztársaság, parlamentarizmus, demokrácia, közigazgatás, birodalom.</p> <p>2. Társadalom, társadalmi csoport, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrások, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, gazdasági válság, adó, politika, állam, államforma, államszervezet, önkényuralom, hatalmi ág, parlamentarizmus, közigazgatás, birodalom, vallás.</p> <p>3. Társadalom, társadalmi csoport, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági teljesítmény, politika, állam, államforma, államszervezet, birodalom, szuverenitás, háború, hadsereg.</p> <p>4. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, életmód, város, nemzet, nemzetiség, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, gazdasági válság, politika, állam, államforma, államszervezet, egyeduralom, demokrácia, parlamentarizmus, diktatúra, közigazgatás, birodalom, szuverenitás.</p> <p>5. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, életmód, város, nemzet, nemzetiség.</p> <p>6. Társadalom, társadalmi csoport, népességfogyás, migráció, életmód, gazdaság, termelés, erőforrás, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, államszervezet, diktatúra, birodalom, emberi jog, polgárjog, vallásüldözés.</p>
Fogalmak, adatok	<p>1. <i>Fogalmak:</i> polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, szociáldemokrácia, tömegkultúra. <i>Személyek:</i> I. Vilmos császár, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx. <i>Topográfia:</i> Olaszország, Németország, Egyesült Államok. <i>Évszámok:</i> 1859 (csata Solferinónál), 1861-1865 (polgárháború az Egyesült Államokban), 1871 (a Német Császárság létrejötte).</p> <p>2. <i>Fogalmak:</i> passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia. <i>Személyek:</i> Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös</p>

	<p>József, Kandó Kálmán, Bánki Donát. <i>Topográfia:</i> Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest. <i>Évszámok:</i> 1867 (a kiegyezés), 1896 (a millenniumi ünnepek).</p> <p>3. Fogalmak: villámháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátszág, kétfrontos háború. <i>Személyek:</i> II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós. <i>Topográfia:</i> Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország. <i>Évszámok:</i> 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel).</p> <p>4. Fogalmak: békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, tőzsde, részvény, gazdasági válság. <i>Személyek:</i> Clemenceau, Sztálin, Roosevelt, Mussolini, Hitler. <i>Topográfia:</i> Szovjetunió, New York. <i>Évszámok:</i> 1918. november 11. (az első világháború vége), 1922 (a Szovjetunió megalakulása), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése).</p> <p>5. Fogalmak: öszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörösteror, fehérterror, kormányzó, numerus clausus, konszolidáció, revízió, zsidótörvény. <i>Személyek:</i> Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál. <i>Topográfia:</i> Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia. <i>Évszámok:</i> 1918. október vége (az öszirózsás forradalom), 1919. március (a Magyarországi Tanácsköztársaság kikiáltása), 1920. március (Horthy kormányzóvá választása), 1920. június 4. (Trianon), 1938 (az első bécsi döntés), 1940 (a második bécsi döntés).</p> <p>6. Fogalmak: tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán. <i>Személyek:</i> Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc. <i>Topográfia:</i> Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Berlin, Jalta, Hirosima. <i>Évszámok:</i> 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1941. június 27. (Magyarország hadba lépése), 1941. december 7. (Pearl Harbor, az Egyesült Államok hadba lépése), (1943. január (a doni katasztrófa), 1943. február eleje (a sztálingrádi csata vége), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. június 6. (a normandiai partraszállás), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).</p>
--	---

8. évfolyam

Értelmező kulcsfogalom	<p>1. Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p> <p>2. Ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció,</p>
-------------------------------	--

	<p>történelmi nézőpont.</p> <p>3. Történelmi idő, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi nézőpont.</p> <p>4. Változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p> <p>5. Történelmi idő, változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, történelmi nézőpont.</p> <p>6. Változás és folyamatosság, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.</p> <p>7. Társadalom, norma, szabály, jog, kötelesség.</p> <p>8. Állam, politikai rendszer, államforma, királyság, köztársaság, hatalom, intézmény, szervezet, kormányzás, demokrácia, diktatúra, szélsőséges pártok és mozgalmak, államszervezet, hatalommegosztás.</p> <p>9. Munka, gazdaság, piac, pénz, termelés, fogyasztás.</p> <p>10. Család, szükséglet, munka, tulajdon, jövedelem.</p> <p>11. Média, tömegkommunikáció, médiahasználat, funkció, médiaszöveg, nyilvánosság.</p> <p>12. Közszolgálati média, kereskedelmi média, közösségi média</p> <p>13. Hír, kommentár, hírték, hírversenly, pártatlanság, hírportál, közösségi oldal.</p>
<p>Tartalmi kulcsfogalom</p>	<p>1. Társadalom, társadalmi csoport, társadalmi mobilitás, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, adó, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog.</p> <p>2. Társadalom, társadalmi csoport, felemelkedés, lesüllyedés, migráció, életmód, város, nemzet, nemzetiség; gazdaság, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, közigazgatás, szuverenitás, demokrácia, diktatúra, emberi jog, állampolgári jog, vallásüldözés, egyházüldözés, vallásszabadság.</p> <p>3. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, vallásüldözés.</p> <p>4. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági</p>

	<p>teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás.</p> <p>5. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás, vallásüldözés.</p> <p>6. Társadalom, társadalmi csoport, identitás, társadalmi mobilitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit réteg, középréteg, alsó réteg, migráció, életmód, város, gazdaság, gazdasági tevékenység, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági szereplő, gazdasági kapcsolat, gazdasági teljesítmény, kereskedelem, pénzgazdálkodás, piac, politika, állam, államforma, köztársaság, államszervezet, parlamentarizmus, közigazgatás, szuverenitás, népképviselő, demokrácia, diktatúra, emberi jog, polgári jog, vallás.</p>
<p>Fogalmak, adatok</p>	<p>1. <i>Fogalmak:</i> hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom. <i>Személyek:</i> Truman, Marshall, Hruscsov. <i>Topográfia:</i> Szovjetunió, NSZK, NDK, Kína, Észak- és Dél-Korea, Észak- és Dél-Vietnam, Kuba, Közel-Kelet. <i>Évszámok:</i> 1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin ürrepülése, a berlini fal felhúzása).</p> <p>2. <i>Fogalmak:</i> népbíróságok, államosítás, internálás, pártállam, ÁVH, kitelepítések, tervgazdaság, kollektivizálás, szövetkezet, tömegpropaganda. <i>Személyek:</i> Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Mindszenty József, Nagy Imre, Kádár János. <i>Topográfia:</i> Debrecen, Reck, Hortobágy.</p> <p><i>Évszámok:</i> 1945. november (választások Magyarországon), 1946 (a második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke), 1956. október 23. (forradalom kitörése), 1956. november 4. (a forradalom leverésének kezdete).</p> <p>3. <i>Fogalmak:</i> tervgazdaság, piacgazdaság, beat-korszak, olajárrobbanás, atomkatasztrófa, mamutcégek, nemzetközi pénzvilág, csúcstechnológia. <i>Személyek:</i> Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, II. János Pál. <i>Topográfia:</i> Ukrajna, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Németország, Prága, Csernobil. <i>Évszámok:</i> 1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO</p>

	<p>bombázása).</p> <p>4. <i>Fogalmak:</i> munkásórség, konszolidáció, népfelkelés, puha diktatúra, amnesztia, háztáji, pártállam, szamizdat, demokratikus ellenzék. <i>Személyek:</i> Kádár János. <i>Topográfia:</i> Salgótarján, Szászhalombatta, Bős-Nagymaros, Monor, Lakitelek. <i>Évszámok:</i> 1958 (Nagy Imre és vádlott társai kivégzése), 1968 (az új gazdasági mechanizmus), 1985 (monori találkozó), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1989 (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése, a harmadik köztársaság kikiáltása).</p> <p>5. <i>Fogalmak:</i> multikulturalizmus, terrorizmus, migráció, , integráció, euró, internet, tömegkommunikáció. <i>Topográfia:</i> az EU tagállamai. <i>Évszámok:</i> 1992 (a maastrichti szerződés aláírása), 1995 (a schengeni egyezmény életbe lépése), 2002 (az euró bevezetése), 2001. szeptember 11. (terrortámadások az Egyesült Államokban), 2004 (tíz új tagállam csatlakozik az EU-hoz, köztük Magyarország is).</p> <p>6. <i>Fogalmak:</i> privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer, jogállam. <i>Személyek:</i> Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc. <i>Topográfia:</i> Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Várvidék (Burgenland). <i>Évszámok:</i> 1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).</p> <p>7. Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, alapvető emberi jog, gyermeki jog, hivatal, egyenlőség, társadalmi különbség, társadalmi egyenlőtlenség.</p> <p>8. Hatalmi ág, érdekképviselő, állampolgári jogok, állampolgári kötelességek, közjó, politikai intézmény, média, közélet, nyilvánosság.</p> <p>9. Piacgazdaság, háztartás, vállalat, belföld, külföld, pénzügyi közvetítő, bankjegy, pénzhelyettesítő, költségvetés, bevétel, kiadás, egyenleg, megtakarítás, betét, kötvény, befektetési jegy, hitelfelvétel, kamat, árfolyam, infláció.</p> <p>10. Háztartás, költségvetés, bevétel, kiadás, társadalmi juttatás, tulajdonból származó jövedelem, örökség, nyereség, vagyon, létszükségleti kiadás, nem létszükségleti kiadás, beruházás, egyenleg, megtakarítás, befektetés, hitel, kamat, bank, bankszámla, bankkártya, banki művelet, lakossági folyószámla.</p> <p>11. Média, tömegkommunikáció, médiahasználat, funkció, médiaszöveg, nyilvánosság.</p> <p>12. Közszolgálati média, kereskedelmi média, közösségi média</p> <p>13. Hír, kommentár, hírtérték, hírverseny, pártatlanság, hírportál, közösségi oldal.</p>
--	--

Hon-és népismeret:

5. évfolyam

A XIX–XX. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód megismerése, összevetése a jelenkor életmódbeli jellemzőivel.

A jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák (pl. szüret, kukoricafosztás) és más közösségi alkalmak (pl. vásár, búcsú) hagyományai és jelentőségük a paraszti élet rendjében.

A hétköznapi és ünnepek váltakozása, ritmusa.

Egy-egy ünnepkör valamint a társas munkákhoz, közösségi alkalmakhoz kapcsolódó szokások főbb jellemzői, különös tekintettel a helyi hagyományokra.

A magyar néphagyomány közös vonásainak ismertetése a tájegységek, etnikai csoportok néprajzi jellemzőinek bemutatásával.

Erkölcstan:

1. évfolyam

Fogalmak:

1. Lány, fiú, születésnap, változás, öröm, szomorúság.
2. Ismerős, ismeretlen ember, megszólítás, udvariasság, illem, segítségkérés, érzés, gondolat, öröm, bánat, szeretet, rokonszenv, ellenszenv.
3. Természet, vidék, környezet, táj, növény, állat, felelősség, gondozás. Kicsi, nagy, óriási, közel, távol, múlt, jövő, mese, álm, képzelet, jó, rossz.

2. évfolyam

Fogalmak:

1. Család, rokon, segítségnyújtás, szokás, hagyomány, ünnep, hétköznapi, feladat, szabadidő.
2. Lakóhely, szomszéd, falu, város, szokás, hagyomány.
3. Természet, vidék, környezet, táj, növény, állat, felelősség, gondozás, védett növény és állat, természetvédelem, képzelet, valóság, jó, rossz.

3. évfolyam

Fogalmak:

1. Külső tulajdonság, belső tulajdonság, önismeret, szokás, érzelem, indulat, öröm, szomorúság, düh, önzés, önzetlenség, segítőkészség, példakép
2. Párbeszéd, odafigyelés, testbeszéd, arcjáték, testtartás, hanglejtés, barátság, öröm, bánat, titok, harag, veszekedés, kibékülés, magányosság, elfogadás, kirekesztés.
3. Csoport, közösség, csapat, összetartozás, hagyomány, szabály, szabályszegés, büntetés, szabályalkotás, felelősség.

4. évfolyam

Fogalmak:

1. Épített örökség, tárgyi örökség, nemzedék, hagyomány, emlékezet, múzeum, világörökség.
2. Anyanyelv, jelkép, nemzeti jelkép, népszokás, családi ünnep, nemzeti és állami ünnep, vallási ünnep.
3. Születés, elmúlás, kezdet, vég, élet, halál, mítosz, eredetmonda, túlvilág, képzelet.

5. évfolyam

Testi tulajdonság, lelki tulajdonság, szellemi képesség, szükséglet, fejlődés, egészség, betegség, fogyatékoság, lelkiismeret, szándék, döntés.

Barát, ismerős, rokonszenv, ellenszenv, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás, konfliktus.

Csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, idegen, kirekesztés, általánosítás, előítélet, hiba, vétség, bűn, megbocsátás, jóvátétel, felelősség.

6. évfolyam

Népcsoport, vallási közösség, többség, kisebbség, szokás, hagyomány, ünnep, társadalom, vagyon, egyenlőség, egyenlőtlenség, igazságosság, igazságtalanság, tisztességes és tisztességtelen előnyszerzés, gazdagság, szegénység, szolidaritás, virtuális közösség.

Ökológiai lábnyom, fogyasztás, technikai eszköz, függőség, magántulajdon, közösségi tulajdon, köztulajdon, visszaélés, média, reklám.

Természeti erő, természetfeletti erő, vallás, egyház, templom, szertartás, vallási jelkép, ima, böjt, zarándoklat, szent könyv, szent hely, tudomány, tudományos megismerés, művészet, művészi alkotás, világkép, világnézet.

7. évfolyam

Nyelv, gondolkodás, szó, fogalom, tett, nyelvhasználat, tudás, értelem, tehetség, siker, kudarc, felelősség, ösztön, érzés, érzelem, igény, vágy, cél, döntés, válság, akarat, érték, értékrend, értékütközés.

Nemi érés, vonzás, taszítás, szerelem, nemi vágy, szexuális kapcsolat, házasság, család, gyerekvállalás, terhesség, prostitúció, pornográfia, szexuális bántalmazás, áldozat.

Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.

8. évfolyam

Fogalmak:

Európai Unió, menekült, befogadó ország, sztereotípiák, előítélet, etnikai konfliktus, társadalmi norma, szabályszegés, korrupció, büntetés, megelőzés, szerzői jog.

Jólét, öröm, bánat, elégedettség, boldogság, boldogulás, vágy, remény, hiányérzet, elégedetlenség, boldogtalanság, drog, alkohol, függőség, értelmes élet, média, befolyásolás, korrupció, hitelesség.

Tény, vélemény, állítás, értékelés, tévhit, sztereotípiák, előítélet, Tízparancsolat, meggyőződés, világkép, világnézet, hit, vallás, világvallás, erkölcsi tanítás.

Biológia

7. évfolyam

környezeti tényező, életfeltétel, tűrőképesség, környezethez való alkalmazkodás; trópusi esőerdő, erdős és füves szavanna, trópusi sivatag, elsivatagosodás; versengés, együttélés, táplálkozási lánc; gerinces, hüllő, madár, emlős.

keménylombú erdő, lombhullató erdő, füves puszta, tajga, nyitvatermő, zárvatermő, tundra, plankton, egysejtű, moszat, szivacs, csalánozó, gerinces, hal, madár, emlős; környezeti tényező, tűrőképesség, táplálkozási hálózat, táplálkozási piramis, fenntartható fejlődés, táplálkozási piramis,

Rendszerezés, rendszertani kategória; ország, törzs, osztály.

Szerveződési szint, sejt, szövet; sejtalkotó, táplálkozás, anyagszállítás, légzés, ivaros és ivartalan szaporodás.

8. évfolyam

Tápanyag, anyagcsere, alapanyagcsere, emésztés, vér, vércsoport kültakaró, mozgás-szervrendszer, ízület. receptor, érzékszerv, reflex, reflexkör, feltétlen és feltételes reflex, központi és környéki idegrendszer ivarsejt, nemi hormon, elsődleges, másodlagos nemi jelleg, nemi szerv, szexualitás, abortusz, fogamzásgátlás, tudatos családtervezés.

Földrajz

7. évfolyam

kőzetöv; ásvány, kőzet, érc; magmás, üledékes és átalakult kőzet; ősmaradvány; építőanyag, nyersanyag, energiahordozó. geológiai (belső) és földrajzi (külső) erő. óceáni és kontinentális lemez, magma, vulkán, láva, földrengés. szilárdhulladék-lerakó,

vízszintes és függőleges földrajzi övezetesség, földrajzi övezet és öv.

tipikus táj (esőerdő-, szavanna- és tajgavidék, sivatag, mediterrán és magashegységi táj).

gazdálkodás (erdő-, vegyes szántóföldi és legelőváltó gazdálkodás).

gazdasági ágazat és ág, gazdasági szerkezet.

kereskedelem, vám. pénz, kiadás, bevétel, kölcsön, megtakarítás. valuta, árfolyam.

tagolatlan és tagolt partvidék; gyűrt- és röghegységrendszer, szárazföldi árokrendszer.

hurrikán, tornádó; vizesés, időszakos folyó, artézi kút, tóvidék, sivatagtípus.

emberfajta, bennszülött. túlnépesedés, éhségövezet, menekült, járvány, túllegeltetés, ökológiai katasztrófa, gokultúra, vadfoglalás, egzisztencia, banánköztársaság, gazdasági befolyás, bérmunka, világcegg, tudásalapú társadalom, világgazdasági nagyhatalom. tipikus táj (ültetvény, farm, rezervátum, menekülttábor, technológiai övezet, urbanizáció, városövek, városövezet, agglomerációs zóna).

Topográfia

Afrikai- és Kanadai-ősföld, Atlasz, Andok, Appalache, Sziklás-hegység, Dél- és Kelet-afrikai- magasföld, Brazil-felföld, Mexikói-fennsík, Amazonas- és Kongó-medence, Szahara, Szudán; Mississipp-i és Paráná-alföld, Préri, Floridai- és Kaliforniai-félsziget; Száhe

Amerika részei. Vörös-tenger, Guineai- és Mexikói-öböl, Amazonas, Kongó, Mississipp-i, Nílus, Orinoco, Paráná; asszuáni Nagy-gát; Nagy-tavak, Panama-csatorna.

Egyiptom, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Mexikó, Venezuela; Alexandria, Atlanta, Brazíliaváros, Chicago, Houston, Kairó, Los Angeles, New Orleans, New York, Rio de Janeiro, San Francisco, São Paulo, Szilícium-völgy, Washington.

8. évfolyam

vulkáni szigetív. kontinentalitás, szélsőségesen szárazföldi terület, monszunvidék és monszunterület; mérsékelt övezeti sivatagi, forró és mérsékelt övezeti monszun éghajlat, tájfun, cunami, talajpusztulás. népességgrobbanás, világvallás, zarándokhely. öntözéses gazdálkodás, zöld forradalom, technológiaátvitel, csúcstechnológia, informatikai társadalom.

állandóan fagyos és tundraéghajlat, fahatár, belföldi jégtakaró, jéghegy, ózonréteg, korallzátony, jégsivatag. világtenget; tengeráramlás; árapály-energia, túlhalászás, kutatóállomás. őslakos, bevándorló.

kaledóniai-, variszkuszi- és alpi hegységképződés; eljegesedés. időjárási front.

öregedő társadalom; indo-európai nyelvcsalád; soknemzetiségű ország; uniós polgár, állampolgár; letelepedési engedély, munkavállalási engedély. gazdasági és politikai integráció; euró-övezet, schengeni övezet.

fjord, moréna, kikötőövezet, üdülőövezet, karsztvidék, tengeri bányászat, vízerőmű, földhőerőmű. kereskedelmi flotta, bérfuvarozás, parasztgazdaság, földbérleti rendszer, mezőgazdasági szövetkezet, munkamegosztás, vendégmunkás, munkaerő-vándorlás, időszakos idegenforgalom.

bányavidék, átalakuló ipari körzet, szélpark, savas ülepedés és eső, a környezet savanyodása.

földtani alapszerkezet, medencejelleg, szeszélyes időjárás és vízjárás, aszályveszély, árvízveszély, vízrendezés, vízkészlet, földcsuszamlás, kultúrpuszta, szikesedés; földhőenergia, biomassa. vásárvonal, vásárváros, hídváros.

Magyarország, nemzetiség, nemzeti kisebbség, etnikum hordalékkúpsíkság, löszvidék, árterület, szikes puszta, dombvidék, hegységközi medence, romhegység, tanúhegy, karsztosodás. világörökségi védettség, nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék, történelmi emlékhely, a törvény erejénél fogva védett terület és érték, bioszféra-rezervátum,

Ramsari terület, termék-eredetvédelem., néprajzi csoport, néprajzi táj, nyelvsziget; székely, csángó.hordalékkúpsíkság, löszvidék, árterület, szikes puszta, dombvidék, hegységközi medence, romhegység, tanúhegy, karsztosodás.

fogyó társadalom, településhálózat, régió, eurorégió, tranzitország, menekültstátusz, termelői támogatási rendszer, kistermelő, vállalkozás, fogyasztói kosár, idegenforgalmi körzet, gyógyturizmus, bor- és gasztronómiai turizmus, falusi turizmus, szolgáltatáskereskedelem, tudásipar, infopark

Topográfia

Eurázsia, Ázsia részei, Közel- és Távols-Kelet; Arab-félsziget, Fülöp- és Japán-szigetek, Indokínai-félsziget, Indonéz-szigetvilág, Dekkán- és Közép-szibériai-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Himalája, Pamír, Csomolungma, Fuji, Góbi, Hindusztáni-, Kínai- és Nyugat-szibériai-alföld, Mezopotámia, Tajvan, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Urál; Fekete-, Japán- és Kaszpi-tenger, Perzsa-öböl, Aral- és Bajkál-tó, Boszporusz, Brahmaputra, Indus, Jangce, Gangesz, Mekong, Ob, Sárga, Urál-folyó, Tigris.

Dél-Korea, India, Japán, Kína, Kuvait, Szaúd-Arábia, Thaiföld, Törökország; Hongkong, Kalkutta, Kanton, Mumbai, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Tokió, Újdelhi.

Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-Vízválasztó-hegység, Nyugat-ausztráliai-ösföld, Új-Guinea, Grönland, Hawaii; Murray. Ausztrália, Új-Zéland; Melbourne, Perth, Sydney. Északi-sarkvidék, Déli-sarkvidék (Antarktisz).

Európai Európa részei; Észak-atlanti-áramlás.

Az Unió tagállamai és fővárosuk; Strasbourg, Vatikán.

Adriai-, Balti- és Északi-tenger; Appenninek, Appennini-, Balkán-, Pireneusi (Ibériai)-, Skandináv-félsziget, Izland, Kréta, Szicília. Balti-ösföld, Balkán-, Dinári- és Skandináv-hegység, Pireneusolmácia, Etna, Finn-tóvidék, Vezúv; Pó.

Norvégia; Bergen, Helsinki, Oslo, Várna, Velence, olasz ipari háromszög.

Brit-szigetek, Francia-középhegység, Londoni- és Párizsi-medence, Mont Blanc, Pennine; La Manche, Rhône, Szajna, Temze.

Anglia; Birmingham, Glasgow, Lyon, Manchester, Marseille; Közép-angliai-iparvidék. Kárpát-medencevidék, Kárpátok; Erdélyi-hegyvidék, Erdélyi-medence; Király-hágó, Vereckei-hágó. Délvidék, Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Székelyföld, Órvidék, Partium. Bécsi-medence, Duna-delta, Grazi-medence, Isztria, Magas-Tátra, Hargita; Maros, Olt, Vág. Horvátország, Szerbia, Ukrajna; Vajdaság; Arad, Belgrád, Brassó, Fiume, Graz, Kassa, Kijev, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad, Salzburg, Újvidék, Ungvár, Temesvár, Zágráb.

Aggteleki-karszt, Badacsony, Balaton-felvidék, Baradla, Bükk-fennsík, Budai-, Kőszegi-, Soproni-, Tokaj-Eperjesi- (Zempléni-), Villányi-hegység, Cserehát, Cserhát, Gerecse, Pilis, Vértes, Baranyai-, Somogyi- és Tolnai-dombság, Bodroghöz, Dráva menti és Pesti-síkság, Győri-, Marcal- és Tapolcai-medence, Hajdúság, Hegyalja, Jászság, Őrség; Szigetköz, Mohácsi- és Szentendrei-sziget, Tihanyi-félsziget; Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Sajó, Sió, Tisza-tó, Zagyva, Zala. A magyarországi világörökség helyszínek és nemzeti parkok. Magyarország megyei jogú városai. Balatonfüred, Gyöngyös, Gyula, Hajdúszoboszló, Hatvan, Hévíz, Kalocsa, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Mohács, Paks, Röske, Siófok, Százhalombatta, Szentendre, Szentgotthárd, Tihany, Tiszaújváros, Visegrád, Visonta, Záhony

Környezetismeret

1. évfolyam

Az egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete és alkalmazása.

Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása.

Az élővilág sokféleségének tisztelete, a természetvédelem fontosságának felismerése.

Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén. Az évszakos és napszakos változások felismerése és kapcsolása életmódbeli szokásokhoz. Az időjárás elemeinek ismerete, az ezzel kapcsolatos piktogramok értelmezése; az időjáráshoz illő szokások.

Használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítása tulajdonságaik szerint, kapcsolat felismerése az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között. Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. A halmazállapotok felismerése.

2. évfolyam

Az emberi test nemre és korra jellemző arányainak leírása, a fő testrészek megnevezése. Az egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete és alkalmazása.

Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása.

Az élővilág sokféleségének tisztelete, a természetvédelem fontosságának felismerése.

Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén. Az évszakos és napszakos változások felismerése és kapcsolása életmódbeli szokásokhoz. Az időjárás elemeinek ismerete, az ezzel kapcsolatos piktogramok értelmezése; az időjáráshoz illő szokások.

Használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítása tulajdonságaik szerint, kapcsolat felismerése az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között. Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. A halmazállapotok felismerése.

Egyszerű megfigyelések végzése a természetben, egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezése. Az eredmények megfogalmazása, ábrázolása. Ok-okozati összefüggések keresésének igénye a tapasztalatok magyarázatára.

3. évfolyam

Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példán keresztül, a hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.

Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Egy természetes életközösség bemutatása.

Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.

Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában.

4. évfolyam

Az emberi test nemre és korra jellemző arányainak leírása, a fő testrészek megnevezése. Az egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete és alkalmazása.

Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása.

Az élővilág sokféleségének tisztelete, a természetvédelem fontosságának felismerése.

Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén. Az évszakos és napszakos változások felismerése és kapcsolása életmódbeli szokásokhoz. Az időjárás elemeinek ismerete, az ezzel kapcsolatos piktogramok értelmezése; az időjáráshoz illő szokások.

Használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítása tulajdonságaik szerint, kapcsolat felismerése az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között.

Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. A halmazállapotok felismerése.

Egyszerű megfigyelések végzése a természetben, egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezése. Az eredmények megfogalmazása, ábrázolása. Ok-okozati összefüggések keresésének igénye a tapasztalatok magyarázatára.

Természetismeret

5. évfolyam

Zöldség, gyümölcs, virág, mag, termés, fő- és mellékgyökérzet, főeres levél, mellékeres levél, virág, takarólevél, lepellevél, ivarlevél, csonthéjas termés, bogyótermés, módosult növényi rész, gumó, egynyári, kétnyári, évelő növény, gyűrűsféreg, bőrízomtömlő, puhatestű, köpeny, zsigerzacskó, átalakulásos fejlődés, átalakulás nélküli fejlődés, tápláléklánc.

Háziállat, gerinces, gerinctelen, madár, emlős, patás, összetett gyomor, kérődző, ragadozó, növényevő, mindenevő, ízeltlábú, rovar, teljes átalakulás.

Síkság, alföld, feltöltődés, természeti erőforrás, fűféle, koronagyökér, takarólevél nélküli virág, fészek-, kalász-, torzsavirágzat, szemtermés, kifejlés, kételtű, hulló, rágcső.

Anyag, halmazállapot, kiterjedés, hőmérséklet, időpont, időtartam, keverék, mérés, olvadás- és forráspont, oldódás, égéstermék, égés

Fő- és mellékvilágtájak, alaprajz, útvonalrajz, térképvázlat, térkép, térképi jelrendszerek, keresőhálózat, turistajelzés.

Föld, Nap, Hold, Világegyetem, égitest, bolygó, csillag, hold, napsugárzás, napi középhőmérséklet, napi hőingás, csapadék.

Naprendszer, Nap, Merkúr, Vénusz, Föld, Mars, Jupiter, Szaturnusz, Uránusz, Neptunusz, Hold.

Felszíni és felszín alatti vizek, talajvíz, belvíz, hévíz, gyógyvíz, ásványvíz, folyó- és állóvíz, főfolyó, mellékfolyó, vízgyűjtő terület, vízválasztó, vízjárás, vízszennyezés, vízvédelem, felszínformálás.

bauxit, gyűrődés, vetődés, rög, lépcsős felszín, beszakadt árok, vulkán, kráter, kürtő, magma, magmakamra, láva, vulkáni hamu, andezit, bazalt, mészkő, belső erő, külső erő, lignit. Gyökérgümő, pillangós virág.

Topográfia

Alföld, Kisalföld, Duna-Tisza-köze, Tiszántúl, Mezőföld, Kiskunság, Nagyunság, Hortobágy, Szeged, Kecskemét, Debrecen, Győr, Északi-középhegység, Dunántúli-középhegység, Dunántúli-domb- és hegyvidék, Nyugatmagyarországi-peremvidék. Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Ausztria.

Dunan-Tisza, Balaton, Fertő tó, Velencei-tó, Szigetköz, Szentendrei-sziget, Csepel-sziget, Mohácsi-sziget

6. évfolyam

erdő, zárvatermő, nyitvatermő, haraszt, moha, virágtalan növény, gomba, spóra, barkavirágzat, makktermés, tűlevél, tobozvirágzat, cserje, pókszabású, rovar, bogár, lepke, csáprágó, pödörnyelv, kúszóláb, vésőcsőr.

egysejtű, sejtszervecske, baktérium, moszat, telepes test, gyöktörzs, kétlaki növény, hínárnövényzet, gerinctelen, gyűrűsféreg, puhatestű, kagyló, ízeltlábú, rovar, rák, gerinces, hal, kopolyú, úszóláb, lemezes csőr, gázlóláb, tépőcsőr, markoló láb, lágyhjúj tojás, átalakulásos fejlődés, átváltozás, átalakulás nélküli fejlődés, költöző madár, téli álom, változó testhőmérséklet.

hőmérséklet, mozgás, mozgásállapot-változás, mágnes, vonzás, taszítás, hővezetés, hőáramlás, hőszugárzás, hőszigetelés, gravitációs kölcsönhatás, energiagazdálkodás, energiatakarékosság, energiamegmaradás.

földrajzi fókusz, földrajzi fókusz, földrajzi fókusz,

évszak, gömbhéjas szerkezet, éghajlati övezet, éghajlat, időjárás, napi és évi középhőmérséklet, napi hőingadozás, évi közepes hőingadozás, csapadék, szél

síkság, alföld, feltöltődés, természeti erőforrás, fűféle, koronagyökér, takarólevél nélküli virág, fészkek kalász-, torzsavirágzat, szemtermés, kifejlés, kételtű, hulló, rágcsáló

gyűrődés, vetődés, rög, lépcsős felszín, beszakadt árok, vulkán, kráter, kürtő, magma, magmakamra, láva, vulkáni hamu, andezit, bazalt, mészkő, belső erő, külső erő, bauxit, lignit. csont, izom, ízület, mozgásszervi elváltozás, tápcsatorna, emésztés, felszívódás, tápanyag, normál testsúly, túlsúly, alultápláltság, légzés, tüdő, vér, szív, kiválasztás, vese, petefészkek, here, nemi hormon, ivarsejt, magömlés, menstruáció, nőies, férfias jelleg, érzékszerv, egészség, betegség, fertőzés, járvány.

Topográfia

Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Ausztria.

Baktérítő, Ráktérítő, Déli-sark, déli-sarkkör, Egyenlítő, Északi-sark, északi-sarkkör, kezdő hosszúsági kör.

Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger, Földközi-tenger, Afrika, Amerika, Európa, Ázsia, Ausztrália, Antarktika, Közép-Európa.

Alföld, Kisalföld, Duna-Tisza-köze, Tiszántúl, Mezőföld, Kiskunság, Nagyunság, Hortobágy, Szeged, Kecskemét, Debrecen, Győr

Dunántúli domb- és hegyvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Nyugatmagyarországi peremvidék, Bakony, Vértes, Dunazug-hegység, Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Zempléni-hegység, Aggteleki-karszt, Kékes, Alpokalja, Zalai-dombság, Somogyi-dombság, Tolnai-hegyhát, Mecsek, Miskolc, Veszprém, Pécs.

7. ERDEI ISKOLA PROGRAM

Definíció:

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység. A szorgalmi időben megvalósuló, egybefüggően többnapos, a szervező oktatási intézmény székhelyétől különböző helyszínű tanulásszervezési mód, amelynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.

Az erdei iskola számtalan lehetőséget nyújt a nevelés és az oktatás területén:

- környezethez illeszkedő tananyag megválasztása
- természeti jelenségek és értékek megfigyelése, mérése
- gyakorlati környezet- és természetvédelmi tevékenységek
- ember által alkotott, létrehozott környezet megismerése (szokások, hagyományok, lakók, helyi közösségek)
- irodalmi, képzőművészeti alkotások megtekintése
- projektpedagógiai módszerek alkalmazás, együttműködésen alapuló tanulástechnikák (együttes tervezés, közösen meghozott döntések, azok elfogadása és végrehajtása)
- problémamegoldó, konfliktuskezelő technikák gyakorlása, megtanulása
- felfedezés és az alkotás öröme
- tanulási kudarccal küzdő vagy a tehetséges tanulók differenciált fejlesztése
- mindennapoktól különböző szocializációs lehetőségek a beilleszkedésre; magatartási nehézségek enyhítése, kezelése; az osztályközösség szociometriai helyzetének feltárása, javítása
- színtere az egészséges életmódnak; szabadban űzhető sportok, új mozgásos helyzetek, táplálkozási szokások; önellátás; napirend

Célja: hogy a tanulók a megszokott iskolai környezetből kiszakadva új, szokatlan, élményszerű tanulási helyzetek közé kerüljenek. Szerezzenek közvetlen tapasztalatokat a természetes környezetről, a mindennapi életből. Az iskolában eddig megszerzett ismereteket a gyakorlatban, komplex módon tudják alkalmazni és hasznosítani. a megváltozott környezetben és napirendben fejlődjön és erősödjön a gyermekek közösségi magatartása.

Erdei iskola tervezése:

- *A célkitűzés megfogalmazásakor figyelembe kell venni:*
 - a tantervi követelményeket
 - az erdei iskola helyszínének adottságait
 - a gyerekek életkori sajátosságait
 - a nevelők környezeti nevelésben való jártasságát, érdeklődését
- *A helyszín megválasztása függ:*
 - a földrajzi környezettől
 - az anyagi lehetőségektől
 - az előzetes tartalmi célkitűzésektől
- *szülők tájékoztatása, tanulók jelentkeztetése*
- *szakértők, szakemberek felkérése*
- *étkezés, szállás, utazás megszervezése, megrendelése*
- *kísérő nevelők kijelölése*
- *program megvalósítása*

- *Végzett munka értékelése:* a gyerekek értékeljék a programot, önmagukat és társaikat, elemezzük, hogy a terv és a megvalósítás mennyire közelített egymáshoz, milyen korrekciókat kell elvégezni a hatékonyabb munkavégzés érdekében

Erdei iskolák helyszíne, programja: A lehetőségek függvényében a helyszín, a programok változhatnak.

3. osztály: Túrázás a Bába parton (Őcsény) – egy nap

- térképkészítés a Bábáról
- Vízvizsgálat
- Vízparti és vízi növények, állatok megfigyelése
- Környezet és természetvédelmi feladatok a Bába mentén

Költsége: anyagköltség

4. osztály: Duna-Dráva Nemzeti Park értékei. Túrázás Gemencben a tanösvényen

Költsége: anyagköltség

5-6. osztály: Erdi iskola Sikonda

1. nap: - Térképismeret. Tájékozódás a szabadban (vásárolt program)
 - Növények, állatok nyomában az erdőben
 - Csillagászat (vásárolt program)
2. nap: - Nagy túra a Mecsekben (vásárolt program)
3. nap: - Vízvizsgálat – tó, tópart (vásárolt program)
 - Kézműves foglalkozás

Költségek: szállás, étkezés, programok fenntartó utazás – önköltséges

8. Közlekedésre nevelés az iskolánkban

A NAT és a kerettanterv alapján minden általános iskolának el kell készítenie a közlekedésre nevelés saját helyi tantervét. Ehhez központi segítségként célszerű a KHVM korábbi általános iskolai kísérleti programját és tantervét alapul venni.

Az általános iskolai közlekedési ismeretek tanításának céljai és feladatai az általános iskolai közlekedésre nevelés kísérleti programja szerint (5. old.) a következők:

"A közlekedési ismeretek tanításának céljai:

A tanulók ismerjék meg a közlekedés rendszerét, és ennek részeként a gyalogos-, a tömeg- valamint a kerékpáros közlekedés szabályait, létesítményeit, technikai eszközeit.

Ezen ismeretek birtokában, építve a tanítási órákon és az iskolán kívül szerzett tapasztalatokra, a tanulók sajátítsák el a helyes közlekedés szokásait, a kulturált közlekedési magatartás és viselkedés alapvető formáit, a társadalmilag kívánatos közlekedési morál legfontosabb normáit.

Készüljenek fel a kerékpárvezetői igazolvány megszerzésére az általános iskola 6. osztályában.

A közlekedési ismeretek tanításának feladatai:

Készítse fel a tanulókat a közlekedési veszélyhelyzetek felismerésére és elkerülésére, tudatosítsa bennük, hogy a közlekedésben való részvétel állandó odafigyelést, készenléti állapotot igényel.

Alakítsa ki a tanulóknál azt a meggyőződést, hogy a közlekedési szabályok megtartása, a közlekedésben való kulturált részvétel, egymás segítése, az előzékenység, udvariasság a

közlekedésben alapvető erkölcsi követelmények, hogy a közlekedési szabályok, a közlekedési létesítmények, a technikai eszközök a biztonságos közlekedést szolgálják. Ismertesse meg konkrét közlekedési helyzetek, balesetek elemzése során az események mögött található ok-okozati összefüggéseket. Ismertesse meg a kerékpár főbb szerkezeti elemeit, ezen elemek jelentőségét az üzembiztonság szempontjából, gyakoroltassa be a kerékpár karbantartásával összefüggő műveleteket, és a kerékpárvezetés technikai elemeit. Ismertesse meg a közlekedésre nevelés rendszerét, a közlekedési ismeretszerzés intézményes és egyéni lehetőségeit."

A megjelölt célok és feladatok a következő tananyagtartalom oktatásával érhetők el:

1. osztály:

A gyalogos közlekedés alapjai (a közúti közlekedés résztvevői, a közúti közlekedés szinterei, a gyalogosok közlekedése I).

2. osztály

Gyalogos közlekedés és helyi tömegközlekedési eszközön való utazás (a forgalomirányítás jelzései, a gyalogosok közlekedése II, helyi tömegközlekedés).

3. osztály

Vasúti közlekedés (előkészület az utazásra, jegyváltás a pályaudvaron, az utas-tájékoztatás rendszere, felszállás a vasúti kocsiba, utazás vonaton, az állomás, a motorvonat, a vasúti vontatási nemek, a vasúti teherszállítás, a gyermekvasút).

Autóbusz-közlekedés (az autóbusz-pályaudvar, utazás távolsági autóbuszon, speciális autóbusz-járatok).

Kerékpáros közlekedés (bevezetés a kerékpár használatába, technikai gyakorlatok).

4. osztály

Légi közlekedés (utazás repülőgéppel, a repülés irányítása, a légi közlekedés eszközei).

Vízi közlekedés (fürdés és napozás az uszodában, fürdés és napozás a szabad strandon, a vízi közlekedés legjellemzőbb járművei, alapvető szabályai és néhány jelzése).

Kerékpáros közlekedés (technikai gyakorlatok a tanpályán, az egyensúlytartás gyakorlása a tanpályán).

5. osztály

Kerékpáros közlekedés (közúti jelzések kerékpárosoknak, a kerékpárosok karjelzései, a gépjárművek jelzései, közlekedés kerékpárral, összetett technikai gyakorlatok a tanpályán, a kerékpárosok karjelzéseinek gyakorlása a tanpályán).

6. osztály

Kerékpáros közlekedés (közlekedés kerékpárúton, közlekedés gyalog- és kerékpárúton, közlekedés kerékpársávban, elsőbbségadás kerékpárral útkereszteződésben, bekanyarodás az útkereszteződésben, haladás kanyarodó főútvonalon, kanyarodás egyirányú utcából, haladás párhuzamos közlekedésre alkalmas úton, közlekedés vasúti átjáróban, egyéb közlekedési szabályok, a járművek forgalmát irányító fényjelző készülékek jelzései, a kerékpárosokra vonatkozó tilalmak, a kerékpárosokra leselkedő veszélyek, a kerékpárvezetés gyakorlása forgalomban).

A megadott tananyag feldolgozása az eredeti elképzelések szerint évfolyamonként kb.20-26 órát igényelne, ebből kb. 10 órát lenne célszerű gyakorlásra fordítani.

A kerettanterv előírásai szerint ez az anyag még kiegészül a segédmotoros kerékpárvezetői igazolvány megszerzésére felkészítő 7. és 8- osztály tananyagával.

KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS

Célja: A tanulók életvitelét a hétköznapokban is hasznos ismeretek és tevékenységek körének tágításával alapozhatjuk meg. A közlekedéskultúra megalapozásával célunk az, hogy a tanulók megismerkedjenek a közlekedés rendszerével, közlekedési eszközökkel és a közlekedési szabályokkal.

Tartalmi elemei:

- érdeklődés a közvetlen, mesterséges környezet (lakás, az iskolai és a lakókörnyezet) iránt.
- szabálykövető magatartás a közvetlen mesterséges környezetben
- a mesterséges környezet rendszerezése, jellemzőinek megismerése, vizsgálata, elemzése
- technikai eszközök a közlekedésben
- közlekedési táblák megismerése
- alapvető szabályok megismerése és gyakorlása
- gyakorlati alkalmazások

Színterei:

Az egyes tantárgyak óráin

- **matematika:** közlekedéssel kapcsolatos szöveges feladatok
- **fizika:** sebességszámítások
- **földrajz:** szárazföldi, vízi és légi közlekedés ismertetése, a távközlési műholdak szerepe a közlekedésben
- **biológia:** az üzemanyagok elégetése során keletkezett káros anyagok hatása a szervezetünkre
- **kémia:** az üzemanyagok összetételének megismerése
- **informatika:** helyfoglalások elektronikus úton szárazföldi, vízi és légi közlekedésben; a számítógépek szerepe a közlekedési jelzőlámpák működtetésében, összehangolásában és irányításában
- **történelem:** a közlekedési eszközök fejlődésének lépései
- **médiaismeret:** közlekedési eszközök helye a családok életében
- **idegen nyelv:** közlekedés kultúra külföldön; jobb és baloldali vezetés
- **osztályfőnöki:** helyes magatartás a közlekedésben, közlekedéskultúra hazánkban, közlekedéskultúra külföldön; a biztonságos közlekedés feltételei

Tanórán kívül

Külső előadók hívása (rendőrség közlekedés biztonsági osztályáról).

Iskolán kívüli helyszíneken közlekedési szituációk megoldása. Közreműködés oktatófilm forgatásában.

Módszerei:

Viták, szituációs játékok, elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása, esetmegbeszélések, projekt módszer

Záró rendelkezések, jognyilatkozatok

Az iskola házirendjének betartása az *Őcsényi Perczel Mór Általános Iskola* minden diákjának, pedagógusának, munkavállalójának és az iskolával egyéb jogviszonyban álló személynek alapvető kötelessége. A házirendet az iskola nevelőtestülete fogadta el, amelynek során a szülői szervezet, intézményi tanács és a diákönkormányzat véleményezési jogát gyakorolta.

Kelt: Őcsény, 2014-12-19

.....
Ősze Józsefné
intézményvezető

Az *Őcsényi Perczel Mór Általános Iskola* házirendjének módosítását az *Őcsényi Perczel Mór Általános Iskola* nevelőtestülete megismerte, véleményezte és elfogadta.

Kelt: Őcsény, 2014-12-19

.....
Kovács Józsefné
a nevelőtestület képviselőjében

Az *Őcsényi Perczel Mór Általános Iskola* házirendjének módosítását az *Őcsényi Perczel Mór Általános Iskola* szülői szervezete megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: 2014-12-19

.....
Horváthné Ritter Piroska
a szülői szervezet képviselője

Az Ócsényi Perczel Mór Általános Iskola házirendjének módosítását az Ócsényi Perczel Mór Általános Iskola intézményi tanácsa megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Ócsény, 2014-12-19

.....
Horváthné Ritter Piroska
az Intézményi Tanács elnöke

Az Ócsényi Perczel Mór Általános Iskola házirendjének módosítását az Ócsényi Perczel Mór Általános Iskola diákönkormányzata megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Ócsény, 2014-12-19

.....
Gellér Fanni
a diákönkormányzat képviselője

Az *Ócsényi Perczel Mór Általános Iskola* házirendjének módosítását a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szekszárdi Tankerülete megismerte, véleményezte és jóváhagyta.

Kelt:.....

.....
név
a fenntartó képviselője